

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	836
Land:	Rusland
Kilde:	DRC Dansk Flygtningehjælp
Titel:	Landerapport. Militærtjeneste i Rusland. Mobilisering og værnepligt siden Ruslands invasion af Ukraine den 24. februar 2022
Udgivet:	juni 2024
Optaget på baggrundsmaterialet:	9. august 2024

LANDERAPPORT

Militærtjeneste i Rusland

Mobilisering og værnepligt siden Ruslands invasion af Ukraine den 24. februar 2022

Juni 2024

1

¹ Kort fra Encyclopædia Britannica

DRC Dansk Flygtningehjælps landerapporter er et uddrag af aktuelle, asylrelevante baggrundsoplysninger (COI) om et enkelt land.

Denne temarapport indeholder aktuelle baggrundsoplysninger om militærtjeneste i Rusland.

Rapporten er baseret på en gennemgang af tilgængelige rapporter, nyhedsartikler og andet materiale fra statslige og ikke-statslige kilder. Sammenfatningen er baseret på oplysninger indsamlet af andre aktører og er ikke et udtryk for DRC Dansk Flygtningehjælps egne holdninger.

Der er gjort store bestræbelser på at sikre nøjagtigheden og pålideligheden af de præsenterede oplysninger. Brugere af rapporten opfordres til uafhængigt at verificere oplysningerne eller konsultere de originale kilder for mere dybdegående information.

DRC Dansk Flygtningehjælp er en privat, humanitær organisation, der arbejder med flygtninge og fordrevne i mere end 40 lande samt med rådgivning af asylansøgere i Danmark.

Indhentelse af oplysninger er afsluttet medio juni 2024.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
2. Den aktuelle situation i Rusland.....	5
2.1 Behov for mandskab i det russiske militær.....	7
2.2 Økonomiske incitamenter for deltagelse i militæret	8
2.3 Indførelse af digitalt, militært register og elektroniske indkaldelser	8
2.4 Forskelligartede militære aktører.....	10
3. Mobilisering i Rusland	11
3.1 Personer i målgruppen for mobilisering.....	12
3.1.1 Fritagede personer	13
3.2 Mobilisering i praksis – rapporterede afvigelser og metoder.....	13
3.2.1 Hvervning af kriminelle	15
3.2.2 Hvervning af udlændinge.....	15
3.2.3 Lokale kvoter og hvervningsmetoder	15
4. Obligatorisk værnepligt i Rusland	18
4.1 Personer i målgruppen for værnepligt.....	18
4.1.1 Fritagede personer	19
4.2 Regler vedr. udsendelse af værnepligtige til krigszoner	19
4.3 Obligatorisk værnepligt i praksis – rapporterede afvigelser og metoder	20
4.3.1 Forekomst af værnepligtige i krigszoner.....	20
4.3.2 Metoder for hvervning af værnepligtige til krigen.....	21
5. Alternativ militærtjeneste.....	22
6. Udrejse af Rusland efter indkaldelse til at tjene i militæret	23
7. Personer der vender tilbage til Rusland efter ophold i udlandet.....	24
8. Kilder	26

1. Indledning

Denne landerapport indeholder opdaterede baggrundsuplysninger om militærtjeneste i Rusland, herunder specifikt i forhold til mobilisering og obligatorisk værnepligt efter den fulde invasion af Ukraine den 24. februar 2022.

Rapporten indledes i afsnit 2 med et kort overblik over den aktuelle situation i Rusland. Derpå beskrives oplysninger om Ruslands fremtidige behov for mandskab i militæret ligesom de økonomiske incitamenter for deltagelse i militæret beskrives kortfattet. Derpå gennemgås det endnu ikke fuldkomne digitale militærregister, der muliggør elektronisk indkaldelse til militærtjeneste. Endelig beskrives de forskelligartede militære aktører, der tilsammen udgør det russiske militær.

Afsnit 3 i rapporten giver en kort oversigt over de formelle regler for mobilisering, herunder personer i målgruppen herfor. Herefter beskrives nogle af de afvigelser fra de formelle mobiliseringsprocedurer, som ifølge rapporter forekommer i praksis. I afsnit 4 gennemgås de formelle regler vedrørende obligatorisk værnepligt, herunder målgruppen samt reglerne for udsendelse af værnepligtige til krigszoner. Videre gennemgås nogle af de rapporterede afvigelser fra f.eks. reglerne om brug af værnepligtige i kampzoner samt militærets metoder til at hverve almindelige værnepligtige til krigen. I afsnit 5 beskrives kort mulighederne for alternativ militærtjeneste i Rusland. Slutteligt afrundes rapporten med oplysninger om mulighederne for udrejse fra landet efter indkaldelse til at tjene i militæret samt situationen for personer, der vender tilbage til Rusland efter ophold i udlandet.

Andre rapporter² beskriver detaljeret oplysninger om målgrupperne for mobilisering og værnepligt, fritagelser, og alternativ militærtjeneste. Denne rapport gengiver kun disse emner i hovedtræk. I nærværende rapport er fokus i stedet på at belyse praksis og faktisk anvendte metoder i Rusland ved at samle aktuelle oplysninger herom. Af samme grund anvendes i rapporten en del oplysninger fra nyhedsartikler og -medier. Det skal bemærkes, at det kan være vanskeligt at få adgang til valide og repræsentative oplysninger i Rusland. Flere kilder fremhæver udfordringen ved at tilgå konkret, pålidelig og detaljeret information fra troværdige kilder om militære forhold i Rusland.³

Kilder sonderer ikke altid præcist mellem begreber som f.eks. militærtjeneste, værnepligt, mobilisering, reservister, desertering og unddragelse. For eksempel bruges betegnelsen *conscripts* ofte om værnepligtige, men reelt er betegnelsen bredere og omfatter alle, der er forpligtede til at tjene militæret. Disse begrebslige nuancer skal tages i betragtning under baggrundssøgning og læsning om emnet. DRC Dansk Flygtningehjælp bestræber sig på at være så specifik omkring begreberne, som det er muligt ud fra de aktuelle oplysninger. Det bemærkes, at betegnelser såsom 'militærtjeneste', 'indkaldte/conscripts' og 'hvervning' anvendes bredt og generelt, mens mere specifikke betegnelser såsom f.eks. 'værnepligtige' og 'reservister' benyttes, hvor de er relevante.

² F.eks. EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to military service* (03.10.23) [url](#); EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22) [url](#); Udlændingestyrelsen: *Russia – An update on military service since July 2022* (december 2022), [url](#); Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23) [url](#); Migrationsverket: *Ryssland: Nytt system för delgivning av militära kallelser m.m.* (15.05.23) [url](#); UK Home Office: *Russian Federation: Military Service* (juli 2023) [url](#); Ministry of Foreign Affairs (NL): *Country of origin information report Russian Federation* (marts 2023) [url](#); Asylös: *Russie: Mobilisation* (03.10.23) [url](#)

³ Reporters without Borders: *Russia* [url](#); Meduza: *A numbers game. What we know about the balance of power between the Russian and Ukrainian armies — and how mobilization could change it* (26.04.24) [url](#); Freedom House: *Freedom on the Net 2023 – Russia* (04.10.23) [url](#); UK Home Office: *Russian Federation: Military Service* (juli 2023), side 16-19 [url](#)

I rapporten kan forhold, der er beskrevet under ét emne, være relevant for andre områder. For at få en helhedsforståelse af militærtjeneste i Rusland bør de enkelte afsnit derfor læses i sammenhæng. Eksempelvis er afsnittene om digitaliseringen af militærregistret, om muligheden for udrejse samt om returnees til Rusland tæt forbundne og bør derfor læses i sammenhæng. Tilsvarende vil de faktiske hvervningsmetoder for mobilisering have sammenhæng med oplysningerne omkring de forskelligartede militære aktører.

Desuden bør rapporten læses i sammenhæng med tilgængelige oplysninger om menneskerettighedskrænkelser og retssikkerheden i Rusland generelt. For flere oplysninger om korruption, tiltagende undertrykkelse af dissidenter samt alvorlige menneskerettighedsproblemer henvises bl.a. til DRC Dansk Flygtningehjælps landerapport af juli 2022.⁴

Nærværende rapport behandler ikke oplysninger vedrørende sanktioner/straf for unddragelse og desertion. I stedet henvises til andre udgivelser om emnet.⁵ Oplysninger om fængselsforhold og tilbageholdtes retssikkerhed i Rusland behandles ligeledes ikke i denne rapport.

Ligeledes behandler rapporten ikke oplysninger om risikoen for at blive tvunget til at begå krigsforbrydelser under udførelse af militærtjeneste.

Situationen for familiemedlemmer til personer, der unddrager sig militærtjeneste, behandles ligeledes ikke i denne rapport.

Rapporten omhandler ikke forholdene i de autonome republikker i Rusland, herunder eksempelvis Tjetjenien.⁶

2. Den aktuelle situation i Rusland

Antallet af sårede og dræbte i de russiske styrker siden invasionen af Ukraine i februar 2022 anslås af forskellige kilder til at være mellem 300.000 og 500.000.⁷ Tallene omfatter ikke sårede og dræbte i de private militærenheder.⁸ Samtidig vurderes det, at omkring én million mennesker har forladt Rusland.⁹

Rusland står overfor mandskabsmangel i krigen i Ukraine.¹⁰ Den 1. december 2023 underskrev præsident Vladimir Putin et nyt dekret, som skal forøge mandskabet i militæret med 15 %. Det russiske forsvarsministerium erklærede, at forøgelsen skal ske gradvist, gennem rekrutteringsfremstød og ikke ved

⁴ DRC Dansk Flygtningehjælp: *Rusland – Forholdene for personer der er – eller anses for at være – i politisk opposition* (juli 2022), afsnit 2 og 4 [url](#)

⁵ Novaya Gazeta Europe: *At least 10,000 Russian servicemen tried for military crimes since start of war in Ukraine* (18.06.24) [url](#); EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to military service* (03.10.23), side 9ff [url](#); EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 16-17 og 55ff [url](#); Udlændingestyrelsen: *Russia – An update on military service since July 2022* (december 2022), side 24 [url](#)

⁶ Udlændingestyrelsen: *Russia - Recruitment of Chechens to the war in Ukraine* (24.04.24) [url](#); Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 18ff [url](#)

⁷ Reuters: *U.S. intelligence assesses Ukraine war has cost Russia 315,000 casualties* (13.12.23) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Inside Russia's Improvised System For Mobilizing Men For The Ukraine War: An RFE/RL Investigation* (15.05.24) [url](#); France24: *France estimates that 150,000 Russian soldiers have been killed in the Ukraine war* (03.05.24) [url](#)

⁸ UK Defence Journal: *Britain estimates 450,000 Russian troops killed or wounded* (27.04.24) [url](#)

⁹ Freedom House: *Freedom in the World 2024 – Russia* (2024), section g1 [url](#); Mixed Migration Centre: *Uncertain Horizons: Russians in Exile* (12.02.24) [url](#); BBC: *Why are people leaving Russia, who are they, and where are they going?* (04.06.23) [url](#)

¹⁰ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *In Ukraine, Russia's Military Has A Manpower Problem. Now It's Becoming A Political Problem* (21.11.23) [url](#)

mobilisering eller ændringer i lovgivningen.¹¹ Alligevel har der floreret rygter om en anden bølge af mobilisering.¹²

Forsvarsbudgettet i Rusland øges betragteligt i 2024 og 2025, bl.a. for at sikre etableringen af to ekstra hære og 30 nye militære formationer inden udgangen af 2024.¹³ En analyse foretaget af det uafhængige nyhedsmedie Meduza peger på, at det vil kræve mellem 250.000 og 300.000 personer at udfylde de nye, militære formationer.¹⁴

Samtidig har landet en historisk mangel på arbejdskraft.¹⁵ Vladimir Putin står således med en massiv mangel på hænder indenrigs såvel som i krigen i Ukraine.¹⁶

Samtidig med den delvise mobilisering i september 2022 har Statsdumaen vedtaget lovgivning, der medfører længere fængselsstraffe eller tvangsarbejdsleje for handlinger som at unddrage sig militærtjeneste, nægte at adlyde ordrer, for overgivelse og for desertion.¹⁷

Nyligt lækkede dokumenter fra Kreml afslører endvidere planer om oprettelsen af et hemmeligt agentur for et omfattende, nationalt overvågningsnetværk¹⁸, ligesom der med en lovændring i september 2023 nu er krav om, at internet og teleudbydere skal installere en teknologi¹⁹ på deres netværk, som muliggør myndighedernes infiltrering af internettrafikken.²⁰ Der rapporteres også om øget samarbejde mellem FSB og telekommunikationsoperatører samt indførelse af digital teknologi, der giver myndighederne mulighed for at identificere og spore dissidenter online samt borgere på gaderne, bl.a. ved øget brug af overvågningskameraer samt digital sporing.²¹ En ny taxa-lov gør det obligatorisk for taxaselskaberne at overføre al data og køre-log fra brugere til FSB.²² En senioranalytiker ved Carnegie Russia Eurasia Center Research beskriver de øgede digitale initiativer og lovændringer som et statssystem af digital kontrol og totalitarisme.²³

¹¹ BBC: *Ukraine war: Putin to boost Russian troop numbers by 15%* (01.12.23) [url](#)

¹² Meduza: «Верстка»: Минобороны РФ планирует отправить на войну еще 300 тысяч человек. В первую очередь — резервистов, но может быть и новая мобилизация (22.03.24) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Russia Reportedly Plans New Wave Of Military Mobilization* (22.03.24) [url](#)

¹³ Meduza: *A numbers game. What we know about the balance of power between the Russian and Ukrainian armies — and how mobilization could change it* (26.04.24) [url](#); Reuters: *Russia says it is pushing Ukrainian forces back, will create two new armies* (20.03.24) [url](#)

¹⁴ Meduza: *A numbers game. What we know about the balance of power between the Russian and Ukrainian armies — and how mobilization could change it* (26.04.24) [url](#)

¹⁵ Reuters: *Russia short of around 4.8 million workers in 2023, crunch to persist* (24.12.23) [url](#); The New Statesman: *Russia's victory-less Victory Day* (10.05.24) [url](#)

¹⁶ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *In Ukraine, Russia's Military Has A Manpower Problem. Now It's Becoming A Political Problem* (21.11.23) [url](#); The Japan Times: *Russia's war fuels a wage spiral that threatens army recruitment* (25.01.24) [url](#)

¹⁷ For nærmere læsning herom henvises til f.eks. UK Home Office: *Russian Federation: Military Service* (juli 2023), side 63-66 [url](#); Udlændingestyrelsen: *Russia – An update on military service since July 2022* (december 2022), side 24 [url](#); Meduza: *First criminal case for draft evasion launched in Russia since start of mobilization* (05.10.22) [url](#); Mediazona: *Evading - refusing - fleeing. A year of mobilization in Russia through trials and verdicts* (21.09.23) [url](#)

¹⁸ Meduza: *'These wonderful cameras.' Leaked documents reveal the Kremlin's plan for a secretive government agency to build a nationwide surveillance network* (06.03.24) [url](#)

¹⁹ En såkaldt deep packet inspection

²⁰ Human Rights Watch: *World Report 2024 – Russia* (11.01.24) [url](#)

²¹ Freedom House: *Freedom on the Net 2023 – Russia* (04.10.23) [url](#); International Partnership for Human Rights (IPHR): *RUSSIA'S DIGITAL AUTHORITARIANISM: THE KREMLIN'S TOOLKIT* (december 2023) [url](#); Meduza: *Russian authorities using video footage to identify and arrest people who attended Navalny's funeral* (05.03.24) [url](#); Meduza: *Russia to require Internet providers to share users' address locations in effort to draw 'digital border' around country* (17.01.24) [url](#)

²² Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Taxi law came into force in Russia on September 1* (02.09.23) [url](#)

²³ Carnegie Russia Eurasia Center Research, Tatiana Stanovaya: *Russia's New Conscription Law Brings the Digital Gulag Much, Much Closer* (commentary) (17.04.23) [url](#)

2.1 Behov for mandskab i det russiske militær

Den 21. september 2022 erklærede Vladimir Putin såkaldt *delvis mobilisering* i Rusland. Den 28. oktober 2022 erklæredes den delvise mobilisering for fuldendt. En formel afslutning af den delvise mobilisering kræver dog præsident Vladimir Putins underskrift på et dekret, hvilket ifølge kilder i praksis betyder, at mobiliseringen stadig er i kraft.²⁴ Det er vanskeligt at finde pålidelige tal på, hvor mange personer der faktisk er blevet mobiliseret.²⁵ En hemmelig kilde i regeringsadministrationen oplyste i september 2022, at dekretet tillader mobilisering af op mod 1,2 millioner mænd.²⁶

Siden efteråret 2022 er der rapporteret om væsentlige regionale forskelle, hvad angår antallet af mobiliserede mænd²⁷, samt generelt om en fortsat mobilisering af mænd til de væbnede styrker – hvad nogle kilder refererer til som *skjult mobilisering*.²⁸

Flere kilder vurderer, at der vil være et fortløbende behov for mandskab og spekulerer i en mulig ny eller fortsat mobilisering for at hverve mandskab til krigen i Ukraine.²⁹ En militærekspert har i juni 2023 vurderet, at: "*large-scale forced recruitment is likely to remain necessary.*"³⁰

Nogle kilder formoder, at de russiske myndigheder vil fortsætte mobiliseringen, selvom den militære forøgelse på 15 %, som blev erklæret i december 2023, angiveligt skulle ske udelukkende på frivillig basis, ved brug af diverse honorarer og incitamenter og ikke ved hjælp af en ny mobilisering, ifølge det russiske forsvarsministerium.³¹

De russiske myndigheder planlægger ifølge flere kilder at hverve yderligere 400.000 personer på kontrakt i 2024, således at det væbnede militær øges til 1.32 millioner personer i 2024 og 1.5 millioner i 2025. Antallet af værnepligtige ved de rutinemæssige halvårslige sessioner forventes at forblive uændret.³²

Det forventes, at der vil blive ændret på fritagelsesbestemmelserne vedrørende helbredskrav, jf. afsnit 3.1.1 og 4.1.1, fordi myndighederne ønsker at maksimere antallet af borgere til deres rådighed, både i forhold til

²⁴ Deutsche Welle: *Will Russia launch another mobilization drive?* (01.11.23) [url](#); Meduza: *'Partial mobilization is over, full stop,' says the Kremlin spokesman Dmitry Peskov. Why doesn't Putin sign a decree to make this official?* (01.11.22) [url](#); Novaya Gazeta Europe: *Russia's presidential administration: mobilisation decree still in effect* (17.01.23) [url](#)

²⁵ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 21 [url](#)

²⁶ Meduza: *Russia to conscript 1.2 million people* (23.09.22) [url](#)

²⁷ Meduza: *A new report shows discrepancies in Russian draft statistics 213,000 have been mobilized in Russia — but this only accounts for two-thirds of its regions, not the whole nation, as claimed by Shoigu* (05.10.22) [url](#)

²⁸ AlJazeera: *Two years after Putin ordered a war on Ukraine, what's changed in Russia?* (23.02.24) [url](#); Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 32 [url](#); France24: *Putin signs decree boosting Russia's troop numbers by 15 percent* (01.12.23) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *'Don't Go To The Enlistment Office': Wave Of Military Summonses Raises Fears Of Another Russian Mobilization Drive* (25.03.23) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23) [url](#); Meduza: *A new report shows discrepancies in Russian draft statistics 213,000 have been mobilized in Russia — but this only accounts for two-thirds of its regions, not the whole nation, as claimed by Shoigu* (05.10.22) [url](#); Deutsche Welle: *Will Russia launch another mobilization drive?* (01.11.23) [url](#); Ministry of Foreign Affairs (NL): *Country of origin information report Russian Federation* (marts 2023), side 56ff [url](#); The Moscow Times: *How Russia's 'Covert Mobilization' Finds Manpower for the War in Ukraine* (21.05.24) [url](#)

²⁹ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 33-34 [url](#); El País: *Russia paves the way for a new mass mobilization of soldiers for Ukraine* (05.12.23) [url](#); CEPA: *A Real Mobilization to Follow Putin's Bogus Election?* (19.03.24) [url](#); Bloomberg News: *Russia Seeks 400,000 More Recruits as Latest Ukraine Push Stalls* (24.03.24) [url](#); Deutsche Welle: *Will Russia launch another mobilization drive?* (01.11.23) [url](#); The Polish Institute of International Affairs (PISM): *Russia Turns to "Crypto-mobilisation" to Bolster Forces* (06.09.23) [url](#); Open Democracy: *Russia plans crackdown on men avoiding the draft* (11.04.23) [url](#)

³⁰ Rand Research: *The Russian Military's Looming Personnel Crises of Retention and Veteran Mental Health* (01.06.23) [url](#)

³¹ France24: *Putin signs decree boosting Russia's troop numbers by 15 percent* (01.12.23) [url](#); Meduza: *A numbers game. What we know about the balance of power between the Russian and Ukrainian armies — and how mobilization could change it* (26.04.24) [url](#)

³² UK Ministry of Defence: *Latest Defence Intelligence update on the situation in Ukraine — 10 April 2024* (10.04.24) [url](#); The Moscow Times: *How Russian Officials Plan to Recruit 400K New Contract Soldiers in 2024* (22.12.23) [url](#)

mobilisering og obligatorisk værnepligt. Samtidig har det været foreslået at udvide værnepligtsperioden til to år.³³

Indførelsen af et digitalt register og et elektronisk indkaldelsessystem, jf. afsnit 2.3, vurderes endvidere at være et tegn på behovet for mandskab til krigen i Ukraine.³⁴

2.2 Økonomiske incitamenter for deltagelse i militæret

Der er indført betydelige økonomiske incitamenter for deltagelse i det russiske militær eller i de frivillige formationer. Det er bl.a. løn og goder som professionelt militærpersonale og kontraktsoldater får. Den månedlige løn er omkring tre gange så høj som gennemsnitslønnen i landet.³⁵ Øvrige væsentlige incitamenter omfatter sociale ydelser som f.eks. bidrag til veteraner og deres familier, handikaphjælp til lemlæstede veteraner, betydelig pension til afdøde soldaters familiemedlemmer, stipendier til børn og adgang til gratis uddannelse.³⁶

Under afsnittene 3.2 og 4.3.2 beskrives det, hvordan det kan være vanskeligt at skelne mellem motivation og tvang.

2.3 Indførelse af digitalt, militært register og elektroniske indkaldelser

Det har tidligere været et lovmæssigt krav, at indkaldelser til at møde op på hvervekontorerne for værnepligtige samt mobiliserede personer skulle overleveres personligt af en person fra hvervekontoret til den indkaldte, som så kvitterede for modtagelse, jf. afsnit 3 og 4. Med lovkravet om personlig, fysisk overlevering af en indkaldelse har det ifølge kilder været muligt at undgå modtagelse af en indkaldelse og dermed unddrage sig ved f.eks. at undlade at åbne døren for fremmede eller opholde sig på en anden adresse end den registrerede.³⁷

I april 2023 blev ny lovgivning om elektronisk indkaldelse vedtaget. Som grundlag for de nye elektroniske indkaldelser skal der etableres et militært register (Unified Military Registration Register), som skal indeholde en centraliseret liste over personer, der er indkaldt til værnepligt og mobilisering, inklusiv disses personoplysninger.³⁸ Det militære register med detaljerede profiler på personer, der potentielt kan blive indkaldt³⁹, skal knyttes til de elektroniske indkaldelser, som skal sendes gennem en eksisterende, national

³³ El País: *Russia paves the way for a new mass mobilization of soldiers for Ukraine* (05.12.23) [url](#); Meduza: *Russian Defense Ministry proposes changing medical requirements for military service after Putin orders troop increase* (04.12.23) [url](#)

³⁴ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23) [url](#)

³⁵ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *In Ukraine, Russia's Military Has A Manpower Problem. Now It's Becoming A Political Problem* (21.11.23) [url](#); Congressional Research Service: *Russian Military Performance and Outlook* (08.03.24), side 2 [url](#); The Moscow Times: *How Russia's 'Covert Mobilization' Finds Manpower for the War in Ukraine* (21.05.24) [url](#)

³⁶ European Bureau for Conscientious Objection (EBCO): *Annual Report - Conscientious Objection to Military Service in Europe 2023/24* (15.05.24), side 129-130 [url](#); France24: *Putin signs decree boosting Russia's troop numbers by 15 percent* (01.12.23) [url](#); Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (29.05.24), side 19 [url](#); The Polish Institute of International Affairs (PISM): *Russia Turns to "Crypto-mobilisation" to Bolster Forces* (06.09.23) [url](#); Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (08.06.24) [url](#)

³⁷ European Bureau for Conscientious Objection (EBCO): *Annual Report - Conscientious Objection to Military Service in Europe 2023/24* (15.05.24), side 126, [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23) [url](#); BBC: *Ukraine war: Russian parliament approves online call-up* (12.04.23) [url](#); Open Democracy: *Russia plans crackdown on men avoiding the draft* (11.04.23) [url](#)

³⁸ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to military service* (03.10.23), side 6 [url](#); Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 10ff [url](#); Carnegie Russia Eurasia Center Research, Tatiana Stanovaya: *Russia's New Conscription Law Brings the Digital Gulag Much, Much Closer* (commentary) (17.04.23) [url](#); Meduza: *Russian State Duma passes bill to legalize electronic military summonses in effort to curb draft evasion* (11.04.23) [url](#); Open Democracy: *Russia plans crackdown on men avoiding the draft* (11.04.23) [url](#)

³⁹ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23) [url](#)

webportal (Gosuslugi). Denne portal anvendes allerede til rutinemæssige administrative opgaver som f.eks. skattebetaling og sociale ydelser⁴⁰, og er anvendt af over 100 millioner russere i dag.⁴¹

Personer anses for at være officielt indkaldt til militærtjeneste syv dage efter indtastningen i Gosuslugi, *uanset* om personen faktisk har modtaget indkaldelsen og aktivt bruger portalen eller overhovedet bruger internettet.⁴²

En person kan straffes for manglende reaktion på en elektronisk indkaldelse. Hvis ikke den indkaldte melder sig på hvervekontorerne inden for 20 dage, venter straks sanktioner som eksempelvis forbud mod at forlade landet, køre bil, optage lån eller registrere sig som erhvervsdrivende.⁴³ Regionale myndigheder kan endvidere tilføje andre restriktioner, f.eks. relateret til sociale ydelser.⁴⁴ Derudover er der pr. 1. oktober 2023 indtrådt væsentligt forhøjet bødestraf for at undlade at møde op efter en indkaldelse.⁴⁵

Hvornår der generelt indtræder strafferetlige følger, når en person unddrager sig, er beskrevet af EUAA i oktober 2023:

*"As clarified by the Supreme Court, the criminal liability arises when a person deliberately attempts to evade military service. This includes a failure to participate in mandatory military service procedures over several consecutive drafts and not appearing at the military recruitment office after a valid reason for absence is no longer applicable."*⁴⁶

Videre fremgår det, at den russiske højesteret i maj 2023 specificerede, at det forud for strafferetlige procedurer må godtgøres, at en indkaldt person har modtaget tilstrækkelig meddelelse om pligten til at melde sig på et hvervekontor. RFE/RL citeres af EUAA for at have udtalt, at med lovvedtagelsen i april 2023 om indførelsen af elektroniske indkaldelser, vil en indkaldelse, der er uploadet på Gosuslugi-portal, anses for at være tilstrækkelig meddelelse.⁴⁷

Det er behæftet med tvivl, hvornår det militære register og de digitale indkaldelser vil være fuldt implementeret. Den russiske regering vedtog den 27. april 2024 et dekret, hvor de fastsatte lanceringsdatoen til den 1. november 2024.⁴⁸ Migrationsverket vurderede i en rapport fra maj 2023, at de manuelle procedurer og personlig overlevering af indkaldelser kommer til at fortsætte parallelt med de digitale indkaldelser for en

⁴⁰ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *In Ukraine, Russia's Military Has A Manpower Problem. Now It's Becoming A Political Problem* (21.11.23) [url](#); Carnegie Russia Eurasia Center Research, Tatiana Stanovaya: *Russia's New Conscription Law Brings the Digital Gulag Much, Much Closer* (commentary) (17.04.23) [url](#)

⁴¹ Internal Statista: *Registered users Gosuslugi* [url](#)

⁴² Asylos: *Russie: Mobilisation* (03.10.23), side 24 [url](#); Meduza: *Drafting the defenseless. A military lawyer discusses Russia's newly amended conscription law and gives his best advice to draft-eligible men who don't want to join the army* (12.04.23) [url](#); Meduza: *Russian State Duma passes bill to legalize electronic military summonses in effort to curb draft evasion* (11.04.23) [url](#); The Guardian: *Russia rushes through law to tighten military conscription* (12.04.23) [url](#); Carnegie Russia Eurasia Center Research, Tatiana Stanovaya: *Russia's New Conscription Law Brings the Digital Gulag Much, Much Closer* (commentary) (17.04.23) [url](#)

⁴³ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to military service* (03.10.23), side 6-7 [url](#); Open Democracy: *Russia plans crackdown on men avoiding the draft* (11.04.23) [url](#); Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 11-12 [url](#); Office Francais de Protection des Refugies et Apatrides (OFPRA): *Fédération de Russie: Le recrutement militaire en 2023 dans le cadre du conflit en Ukraine* (22.09.23), side 5-6 [url](#); BBC: *Ukraine war: Russian parliament approves online call-up* (12.04.23) [url](#)

⁴⁴ Carnegie Russia Eurasia Center Research, Tatiana Stanovaya: *Russia's New Conscription Law Brings the Digital Gulag Much, Much Closer* (commentary) (17.04.23) [url](#)

⁴⁵ BBC: *Russia conscription laws change, leaving some fearful of Ukraine war call-up* (05.08.23) [url](#); The Guardian: *Russia raises the maximum age of conscription as it seeks to replenish Ukraine forces* (26.07.23) [url](#)

⁴⁶ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to military service* (03.10.23), side 10 [url](#)

⁴⁷ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to military service* (03.10.23), side 10 [url](#)

⁴⁸ Meduza: *Электронные повестки в России начнут рассылать с 1 ноября 2024 года* (28.04.24) [url](#); Pravo, Russian Federation: *Постановление Правительства Российской Федерации от 19.04.2024 № 506* (27.04.24) [url](#)

længere periode.⁴⁹ EUAA refererer i oktober 2023 en kilde, der oplyser om forventet fuld implementering i foråret 2024.⁵⁰ Nyhedsmediet Meduza rapporterer, at det militære kommissariat i Moskva allerede i foråret 2024 testede det nye system for elektroniske indkaldelser.⁵¹ En kilde fra organisationen *Go by the Forest*, som hjælper russere med at unddrage sig militærtjeneste, tvivler på, at databaserne mellem de forskellige myndighedsinstanser når at være synkroniseret til den 1. november 2024.⁵² Institute for the Study of War skriver i september 2023 og henviser til oplysninger fra en embedsmand, der refererer til lancering af systemet i 2025.⁵³

Flere kilder vurderer, at en fuld implementering af det centrale register og systemet med elektroniske indkaldelser vil gøre det sværere at omgå procedurerne og unddrage sig militærtjeneste.⁵⁴

2.4 Forskelligartede militære aktører

Af UK Home Office's rapport af juli 2023 fremgår, hvordan militærpersonalet i de russiske væbnede styrker er sammensat:

*"Approximately 30% of the armed forces and almost all reservists are (former) conscripts. The remainder are composed of contract (professional) soldiers and volunteers. The government is also using private security contractors [...]"*⁵⁵

Af en analyse i Meduza fremgår, at det er svært at få detaljeret viden om de væbnede tropper og deres personel, herunder om hvordan nyere enheder er etableret og opererer.⁵⁶

De væbnede styrker har historisk været og er fortsat præget af mange forskellige aktører. De væbnede styrker omfatter de russiske styrker (Russian Armed Forces), den andenstørste militærformation Rosgvardia, tjetjenske enheder, paramilitære enheder, private militærenheder som f.eks. Wagner, lejesoldater samt rekrutterede soldater fra forskellige separatistbevægelser.⁵⁷ Der er også rapporteret om tilstedeværelsen af afrikanske lejesoldater.⁵⁸

En kilde i Radio Free Europe/Radio Liberty beskriver de forskellige enheder:

*"These units, many of which are organized through obscure Defense Ministry entities, are also ostensibly private mercenary groups like Wagner used to be, but smaller, more disparate, and with various funding sources."*⁵⁹

⁴⁹ Migrationsverket: *Ryssland: Nytt system för delgivning av militära kallelser m.m.* (15.05.23), side 6-8 [url](#)

⁵⁰ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to military service* (03.10.23), side 7 [url](#)

⁵¹ Meduza: *В Москве начали рассылать электронные повестки* (22.03.24) [url](#)

⁵² Meduza: *Live, Telegram* (28.04.24) [url](#)

⁵³ Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (19.09.23), side 15 [url](#)

⁵⁴ BBC: *Briefing: Russia setting up electronic 'single register' of men subject to draft* (29.04.24) [url](#); Meduza: *Live, Telegram* (28.04.24) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23) [url](#)

⁵⁵ UK Home Office: *Russian Federation: Military service* (juli 2023), side 8

⁵⁶ Meduza: *A numbers game. What we know about the balance of power between the Russian and Ukrainian armies — and how mobilization could change it* (26.04.24) [url](#)

⁵⁷ EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 37 og 40-42 [url](#); Carnegie Russia Eurasia Center Research, Kirill Shamiev: *Suspensions, Detentions, and Mutinies: the Growing Gulf in Russia's Civil-Military Relations* (commentary) (26.07.23) [url](#); Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (02.12.23), side 20, [url](#); The Guardian: *How Russia is recruiting Wagner fighters to continue war in Ukraine* (09.11.23) [url](#)

⁵⁸ Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (29.05.24), side 19 [url](#)

⁵⁹ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *In Ukraine, Russia's Military Has A Manpower Problem. Now It's Becoming A Political Problem* (21.11.23) [url](#)

En kilde vurderer, at det russiske militær fremstår som en sammenhængende styrke med central styring, på trods af de adskillige semi-uafhængige aktører.⁶⁰

Institute for the Study of War skriver i december 2023, at hvervning og træningsforhold blandt forskellige, irregulære enheder varierer meget:

*"Radio Svoboda's 'Schemes' and 'Systems' investigative projects published a joint investigation on December 1 detailing how the Main Directorate of the Russian General Staff (GRU) created the 'Redut' private military company (PMC) to recruit thousands of Russians for irregular combat service in Ukraine. [...] Redut is an amalgamation of at least 20 irregular Russian units and that recruitment requirements and training conditions vary widely between the various units."*⁶¹

En analytiker skriver om Wagner:

*"The Wagner private military company is a dangerous mix of an irregular, agile mercenary force and a nascent movement with a political ideology and branding."*⁶²

En forsker citeret i EUAA's rapport af december 2022 fastslår, hvad det betyder i praksis med de mange forskellige militære aktører:

*"the variety of military actors used by Russia in Ukraine gives a 'taxonomy of Russian soldiers' in which 'each category of soldiers has a different recruitment method, pay schedule, command & control channel, and mission resulting in a kaleidoscope of varying warfighting cultures.'"*⁶³

3. Mobilisering i Rusland

Nedenfor behandles kortfattet de formelle regler for procedure, målgrupper og fritagelse for så vidt angår mobilisering i Rusland.

Rusland kan i tilfælde af udenlandsk aggression eller angreb på landet erklære mobilisering. Personer indkaldt under en mobiliseringsordre kan ikke nægte at lade sig mobilisere, og deres tjeneste i militæret har ikke en tidsmæssig begrænsning.⁶⁴

Proceduren for mobilisering fungerer således, at en indkaldelse til at møde op på hvervekontorerne ifølge lovgivningen skal overleveres personligt og mod kvittering for modtagelse. Efterfølgende foretages undersøgelser af personens egnethed til militærtjeneste. Hvis personen vurderes helbredsæssigt egnet og ikke skal fritages af andre grunde, bliver vedkommende mobiliseret, modtager obligatorisk militærtræning og bliver registreret til at tjene i en enhed.⁶⁵

⁶⁰ Congressional Research Service: *Russian Military Performance and Outlook* (08.03.24), side 1 [url](#)

⁶¹ Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (02.12.23), side 20 [url](#)

⁶² Carnegie Russia Eurasia Center Research, Kirill Shamiev: *Suspensions, Detentions, and Mutinies: the Growing Gulf in Russia's Civil-Military Relations* (commentary) (26.07.23) [url](#)

⁶³ EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 37 [url](#)

⁶⁴ EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 39 [url](#); ECRE/ELENA: *Legal framework and practice regarding 'partial' mobilization in the Russian Federation – Internal legal note* (december 2022), side 6 [url](#)

⁶⁵ Ministry of Foreign Affairs (NL): *Country of origin information report Russian Federation* (marts 2023), side 55 [url](#); Migrationsverket: *Ryssland: Nytt system för delgivning av militära kallelser m.m.* (15.05.23), side 3 [url](#)

3.1 Personer i målgruppen for mobilisering

En generel mobiliseringsordre omfatter reservestyrken, der ifølge flere kilder omfatter følgende personer⁶⁶:

- Mænd, der tidligere har aftjent som værnepligtig eller har udført alternativ militærtjeneste,
- Mænd over den værnepligtige alder, der aldrig har aftjent værnepligt – uanset om dette skyldes formel udsættelse/fritagelse, eller om de aldrig formelt har været fritaget⁶⁷,
- Tidligere kontraktsoldater,
- Personer uddannet ved militære uddannelsesinstitutioner,
- Personer med specialiseret viden i forhold til militæret, inkl. kvinder,
- Personer med medicinsk eller sundhedsfaglig baggrund, inkl. kvinder,
- Personer med erfaring inden for kommunikation, teknik eller it, inkl. kvinder.

Af en ECRE og ELENA-rapport fra december 2022 fremgår det konkret, at målgruppen for mobilisering omfatter personer, som besidder et militær-ID. Disse er i reserven for de russiske væbnede styrker. Det beskrives videre, at en borger kan være i besiddelse af et militær-ID og således være genstand for mobilisering, selvom personen ikke tidligere har aftjent den obligatoriske værnepligt.⁶⁸

Kilder interviewet til Landinfos rapport af august 2023 beskriver ligeledes, at et militært ID-kort udstedes ved starten af den obligatoriske værnepligt, ved registrering som reservist efter værnepligt, til mænd over 27 år, der har udført alternativ tjeneste, samt til mænd der har været fritaget fra eller fået udsættelse af den obligatoriske værnepligt.⁶⁹

Aldersgrænsen for, hvornår en person kan mobiliseres, er for nyligt blevet hævet.⁷⁰ En almindelig reservist, der blot har aftjent obligatorisk værnepligt, kan indkaldes op til sine 40, 50 eller 55 år, afhængig af det niveau, som personen er inddelt i i reserven. Er der tale om en person af høj rang, kan vedkommende mobiliseres op til alderen 70 år.⁷¹

I forbindelse med erklæringen om *delvis mobilisering* den 21. september 2022 forsikrede præsident Vladimir Putin og forsvarsministeren Sergei Shoigu, at en delvis mobilisering fortrinsvis omfattede personer i reserven, der har tjent militæret, som besidder specifikke militære hverv og har relevant erfaring.⁷² Det fremgår af artikler fra nyhedsmedierne El Pais og BBC, at det vedtagne dekret om delvis mobilisering var kort, udetaljeret og ikke specificerede dette konkret.⁷³ En interviewet kilde oplyser til EUAA i november 2022, at Forsvarsministeriet ikke udstak konkrete, normative anvisninger i forbindelse med mobiliseringsordren.⁷⁴

⁶⁶ Sammenfatning af oplyste personer i diverse rapporter, der både har konsulteret kilder og refereret andre udgivelser. Asyls: *Russie: Mobilisation* (03.10.23), side 15-17 [url](#); Udlændingestyrelsen: *Russia – An update on military service since July 2022* (december 2022), side 13 [url](#); Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 21 [url](#); Accord: *Response to inquiry on the Russian Federation: Situation of medical professionals, especially doctors, in connection with mobilization (risk of being drafted, freedom of travel, restrictions)* (24.04.23) [url](#)

⁶⁷ EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 22-23 [url](#)

⁶⁸ ECRE/ELENA: *Legal framework and practice regarding 'partial' mobilization in the Russian Federation – Internal legal note* (december 2022), side 6 [url](#)

⁶⁹ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 12 [url](#)

⁷⁰ Reuters: *Russia extends eligibility for military call-up by at least five years* (18.07.23) [url](#); EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 23-24 [url](#) (obs: nyeste lovændring ikke med); European Bureau for Conscientious Objection (EBCO): *Annual Report - Conscientious Objection to Military Service in Europe 2023/24* (15.05.24), side 125, [url](#)

⁷¹ Reuters: *Russia extends eligibility for military call-up by at least five years* (18.07.23) [url](#); EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 23-24 [url](#) (obs: nyeste lovændring ikke med); European Bureau for Conscientious Objection (EBCO): *Annual Report - Conscientious Objection to Military Service in Europe 2023/24* (15.05.24), side 125, [url](#)

⁷² Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Amid A Chaotic Call-Up, Some Russian Draftees Are Returning Home In Body Bags. Now Putin Says Mobilization Is Ending* (17.10.22) [url](#); The Guardian: *Putin announces partial mobilisation and threatens nuclear retaliation in escalation of Ukraine war* (21.09.22) [url](#); The Royal United Services Institute (RUSI): *Vladimir Putin's Speech – Scrutinised* (22.09.22) [url](#)

⁷³ El País: *Russia paves the way for a new mass mobilization of soldiers for Ukraine* (05.12.23) [url](#); BBC: *Ukraine war: Putin orders partial mobilisation after facing setbacks* (21.09.22) [url](#)

⁷⁴ EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 32 [url](#)

Det uafhængige nyhedsmedie Meduza refererer til et andet medie, som påpeger, at det med andre ord betyder, at det vil være lokalt besluttet, hvem der ender med en indkaldelse.⁷⁵

Det specifikke punkt i dekretet vedrørende antallet af personer i målgruppen for mobilisering er klassificeret som fortroligt.⁷⁶

3.1.1 Fritagede personer

Årsager som helbred, familiemæssige eller uddannelsesmæssige omstændigheder kan ifølge loven begrunde fritagelse fra mobilisering.⁷⁷

Med erklæringen i december 2023 om at øge de russiske militære styrker med 15 % blev det foreslået at sænke helbredskravene (*medical fitness*) for både værnepligtige og for reservister ved mobilisering, med virkning fra udgangen af 2024.⁷⁸ Det har ikke været muligt for Dansk Flygtningehjælp at finde oplysninger om, hvorvidt forslaget om at sænke kravene til helbred for henholdsvis værnepligt og mobilisering er vedtaget.

3.2 Mobilisering i praksis – rapporterede afvigelser og metoder

Afvigelser fra lovbestemte procedurer og officielle meddelelser fra myndighederne er beskrevet i flere rapporter og nyhedsmedier. Eksempelvis har kilder sat spørgsmålstejn ved den erklærede delvise mobilisering af 300.000 mænd i september 2022 og beretter om, at antallet af mænd planlagt til mobilisering kan være op mod 1.200.000.⁷⁹

Af oplysninger fra Migrationsverket, Landinfo, EUAA, Freedom House, Asyls og nyhedsartikler fremgår det, at der er sket talrige afvigelser i forhold til *hvilke personer*, der blev genstand for mobilisering. Det er rapporteret, at personer udenfor den officielt udmeldte målgruppe er blevet mobiliseret. Endvidere er der oplysninger om mobilisering af personer, som officielt opfylder fritagelsesbestemmelserne på grund af helbred, alder eller som fædre til mindst tre børn. Endvidere er der mobiliseret personer helt uden militærerfaring, trods den officielle udmelding om det modsatte.⁸⁰

Det er rapporteret, at personer i de russisk-annexerede områder af Ukraine er blevet mobiliseret eller hvervet til krigen under tvang, ligesom børn er rapporteret forsvundet eller kidnappet fra områderne, angiveligt med henblik på hvervning til krigen.⁸¹

⁷⁵ Meduza: *Все, что вам нужно знать, если мобилизация касается вас или ваших близких* (23.09.22) [url](#)

⁷⁶ EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 26 [url](#)

⁷⁷ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 25ff [url](#)

⁷⁸ RBC: *Минобороны предложило изменить требования к состоянию здоровья для службы* (03.12.23) [url](#); El País: *Russia paves the way for a new mass mobilization of soldiers for Ukraine* (05.12.23) [url](#); Meduza: *Russian Defense Ministry proposes changing medical requirements for military service after Putin orders troop increase* (04.12.23) [url](#)

⁷⁹ ECRE/ELENA: *Legal framework and practice regarding 'partial' mobilization in the Russian Federation – Internal legal note* (december 2022), side 6 [url](#); Novaya Gazeta Europe: *Источник: засекреченный пункт указа о мобилизации позволяет Минобороны призвать один миллион человек* (22.09.22) [url](#)

⁸⁰ Migrationsverket: *Ryssland: Nytt system för delgivning av militära kallelser m.m.* (15.05.23), side 3 [url](#); Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 30 [url](#); EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 32-33 [url](#); EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23), side 17-18 [url](#); Asyls: *Russie: Mobilisation* (03.10.23), side 10-14 [url](#); The Guardian: *'It's a 100% mobilisation': day one of Russia's drive to build its army* (22.09.22) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Join, Flee, Or Resist: Russia Pushed To The Brink Amid Putin's Chaotic Mobilization Order* (02.10.22) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23) [url](#)

⁸¹ OSCE/ODIHR: *Third Interim Report on reported violations of international humanitarian law and international human rights law in Ukraine* (17.07.23), pkt. 95 [url](#); The Kiev Independent: *Forced conscription in occupied Ukraine pushes essential services to brink* (25.01.24) [url](#); CNN: *Russia's war machine is trying to turn Ukrainian teenagers into soldiers* (15.03.24) [url](#); Human Rights Watch: *Russia Forces Ukrainians in Occupied Areas into Military* (20.12.23) [url](#)

Det fremgår af oplysninger fra Landinfo, at der er rapporteret tilfælde, hvor militærkommissariatet har ændret på detaljer som f.eks. kvalifikationer i de indkaldtes militære ID-kort.⁸²

Afvielser og vilkårlighed i forhold til, *hvordan* personer indkaldes og mobiliseres, er også beskrevet af flere kilder. Eksempelvis er kravet om, at en hverveansat personligt skal overlevere indkaldelser, ikke blevet overholdt i praksis.⁸³

En kilde interviewet af det hollandske udenrigsministeriums landeinformation oplyser, at:

*"[...] although the law prescribes that people must have been issued the draft notice personally for it to be legally binding, a court will usually look at the substantive regulations and say that the purpose to be served (mobilisation) prevails over the procedural rules."*⁸⁴

I rapporter fra Landinfo, EUAA og Asyls samt i nyhedsartikler beskrives, hvordan politi eller hverveansatte på vilkårlig vis har afkrævet mænd deres personlige data og udstedt indkaldelser til mobilisering under f.eks. razziaer på kollegier eller i boligområder, tidligt om morgenen på hostels i Moskva, ved uddeling af indkaldelser på gaden, til demonstrationer, ved indgang til metro, shoppingcentre eller restauranter. Der er også rapporter om uddeling af indkaldelser til arbejdere om natten på sovesale eller på et shelter for hjemløse.⁸⁵ Endvidere er der rapporteret om personer, der blev tvunget med på en bus til hvervekontorerne, hvor personlige dokumenter blev frataget personerne, der ikke fik lejlighed til at pointere deres religiøse overbevisning eller helbredstilstand, før de blev truet med fængselsstraf, hvis de ikke underskrev en et-årig kontrakt.⁸⁶

Freedom House rapporterer, at personer, der har forsøgt at flygte fra mobilisering, har fået udstedt indkaldelser ved grænseovergange.⁸⁷

Menneskerettighedsaktivister rapporterer, at personer er blevet lokket med løfter om at bevare deres civile professioner under ansættelse for forsvaret, men i stedet endte med at blive udsendt til frontlinjen.⁸⁸

Den påkrævede medicinske helbredsundersøgelse eller -gennemgang af dokumenter før mobiliseringen til de militære enheder er rapporteret ikke at være blevet overholdt ved flere tilfælde.⁸⁹

Migrationsverket konkluderer, at der er foregået afvielser under mobiliseringen, både i forhold til målgruppen for mobiliseringen samt hvordan de pågældende er indkaldt og mobiliseret.⁹⁰

⁸² Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 31 [url](#)

⁸³ Asyls: *Russie: Mobilisation* (03.10.23), side 9ff [url](#)

⁸⁴ Ministry of Foreign Affairs (NL): *Country of origin information report Russian Federation* (marts 2023), side 56 [url](#)

⁸⁵ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 30 [url](#); EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 30-31 [url](#); Asyls: *Russie: Mobilisation* (03.10.23), side 10-14 [url](#); The Guardian: *'It's a 100% mobilisation': day one of Russia's drive to build its army* (22.09.22) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Amid A Chaotic Call-Up, Some Russian Draftees Are Returning Home In Body Bags. Now Putin Says Mobilization Is Ending* (17.10.22) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23) [url](#); El País: *Russia paves the way for a new mass mobilization of soldiers for Ukraine* (05.12.23) [url](#); AlJazeera: *How Russia is rounding up reluctant army recruits for Ukraine* (19.10.22) [url](#); BBC: *Ukraine war: Russian parliament approves online call-up* (12.04.23) [url](#)

⁸⁶ El País: *Russia paves the way for a new mass mobilization of soldiers for Ukraine* (05.12.23) [url](#)

⁸⁷ Freedom House: *Freedom in the World 2023 – Russia* (2023), sec g1 [url](#)

⁸⁸ The Moscow Times: *How Russia's 'Covert Mobilization' Finds Manpower for the War in Ukraine* (21.05.24) [url](#)

⁸⁹ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 30 [url](#); EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23), side 18 [url](#)

⁹⁰ Migrationsverket: *Ryssland: Nytt system för delgivning av militära kallelser m.m.* (15.05.23), side 3 [url](#)

I rapporter fra Landinfo og EUAA beskrives det, at ulovligt mobiliserede personer, inklusive personer med helbredsproblemer, i flere regioner blev sendt hjem igen.⁹¹ Radio Free Europe/Radio Liberty beretter ligeledes, at nogle af de personer, der var blevet mobiliseret, selvom de officielt var fritaget, blev sendt hjem igen efter den indledende militærtræning, men ikke alle.⁹²

3.2.1 Hvervning af kriminelle

Det er desuden rapporteret, at de russiske myndigheder siden en lovændring i sommeren 2023 har hvervet mistænkte og dømte kriminelle mod lovning om frifindelse, hvis de i stedet underskriver kontrakt med militæret. Tidligere blev disse hvervet som lejesoldater til Wagner-gruppen⁹³ eller andre enheder, men nu tjener de direkte i de russiske væbnede styrker.⁹⁴

3.2.2 Hvervning af udlændinge

Der er endvidere siden efteråret 2022 rapporteret om metoder for hvervning af adskillige udlændinge, som lokkes til Rusland med løfter om jobs eller om hurtigere russisk statsborgerskab betinget af kontrakt med militæret. Tusinder af immigranter og udenlandske studerende er blevet truet med ikke at få forlænget deres visum, medmindre de tilslutter sig militæret. Der er også tilfælde, hvor politiet har gennemført razziaer og sendt naturaliserede statsborgere til hvervekontorerne.⁹⁵

3.2.3 Lokale kvoter og hvervningsmetoder

Ifølge rapporter intensiveredes mobiliseringen efter den 21. september 2022 især i de fattigere dele af Rusland, uden for de større byer samt i regioner med etniske minoriteter.⁹⁶

The Guardian rapporterer, at dagen efter annonceringen af den delvise mobilisering uddelte en landsbyleder indkaldelser, og skolelærere blev presset til at uddele indkaldelser.⁹⁷

Hvordan mobilisering har taget sig ud på regionalt plan, er beskrevet i en artikel af Al Jazeera:

"Regions are given the number of contract soldiers they have to call up. As a result, regional officials persuade whoever they can to sign up. These include debtors, people with financial and lifestyle problems, single men,

⁹¹ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 31 [url](#); EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23), side 18 [url](#)

⁹² Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Join, Flee, Or Resist: Russia Pushed To The Brink Amid Putin's Chaotic Mobilization Order* (02.10.22) [url](#)

⁹³ Det er rapporteret, at Wagner siden den fulde invasion har hvervet mindst 48.366 fængslede, jf. Novaya Gazeta Europe: *At least 10,000 Russian servicemen tried for military crimes since start of war in Ukraine* (18.06.24) [url](#)

⁹⁴ Meduza: *'The military takes almost everyone.'* Russia is offering criminal suspects a choice: face trial or go fight in Ukraine (27.05.24) [url](#); Office Français de Protection des Réfugiés et Apatrides (OFPRA): *Fédération de Russie : Le recrutement militaire en 2023 dans le cadre du conflit en Ukraine* (22.09.23), side 8 [url](#); Congressional Research Service: *Russian Military Performance and Outlook* (08.03.24), side 2 [url](#); CEPA: *A Real Mobilization to Follow Putin's Bogus Election?* (19.03.24) [url](#); Meduza: *'A change in moral priorities.'* New Russian bill would allow criminal suspects, defendants, and convicts to sign army contracts to avoid prison time (08.03.24) [url](#); Meduza: *New investigation shows that Yevgeny Prigozhin's Wagner Group lost almost 20,000 men in the battle for Bakhmut (and paid their families more than a billion dollars in compensation)* (10.06.24) [url](#)

⁹⁵ Meduza: *Russian lawmakers propose raising draft age for naturalized citizens to 50, Russian State Duma speaker criticizes bill* (02.02.24) [url](#); El País: *Russia paves the way for a new mass mobilization of soldiers for Ukraine* (05.12.23) [url](#); OSW Centre for Eastern Studies: *Putin's foreign legion. Foreigners fighting in the war with Ukraine* (20.02.24) [url](#); Human Rights Watch: *World Report 2024 – Russia* (11.01.24) [url](#); Taipei Times: *Russia sending Africans to die in Ukraine war* (10.06.24) [url](#); NBC News: *They were promised jobs in Russia. They ended up fighting in Ukraine* (22.04.24) [url](#); Al Jazeera: *Nepal arrests people smugglers supplying Russia's army in Ukraine* (06.12.23) [url](#); Bloomberg News: *Russia Is Sending Young Africans to Die in Its War Against Ukraine* (09.06.24) [url](#); CNN: *Russia has recruited as many as 15,000 Nepalis to fight its war. Many returned traumatized. Some never came back* (11.02.24) [url](#)

⁹⁶ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Join, Flee, Or Resist: Russia Pushed To The Brink Amid Putin's Chaotic Mobilization Order* (02.10.22) [url](#); Le Monde diplomatique: *Do Russians really support the war?* (juni 2023) [url](#)

⁹⁷ The Guardian: *'It's a 100% mobilisation': day one of Russia's drive to build its army* (22.09.22) [url](#)

ex-criminals and so on as well as [state employees]. The military, in turn, persuades conscripts to sign a contract. Also, more foreigners are coming to the front.”⁹⁸

Om behovet for at opfylde lokale kvoter skriver nyhedsmediet Meduza:

“Journalists also noted that local authorities have set quotas for sending a certain number of people to the war, which they fulfill partly by recruiting individuals in pre-trial detention centers.[...] ‘the military takes almost everyone, except those who are deemed completely medically unfit.’”⁹⁹

The Jamestown Foundation skriver tilsvarende om behovet for at opfylde lokale hvervekvoter:

“Local officials have taken a relaxed approach to fulfilling two main qualifications: prior military service experience and meeting physical requirements. According to Russian investigative journalists, these requirements may have been negated, likely in pursuit of more recruits.”¹⁰⁰

The Jamestown Foundation skriver videre, at hvervning af de såkaldt ”frivillige” til bataljonerne sker pga. de økonomiske incitamenter, jf. afsnit 2.2, og at den typiske rekrut er en midaldrende mand med tunge drikkevaner, og som ofte stammer fra lokale etniske minoriteter.¹⁰¹

Af andre nyhedsartikler fremgår det ligeledes, at militærpersonale uden for de større byer målrettet går efter socialt dårligt stillede og gældsatte mænd med trusler om fabrikerede fængselsstraffe med det formål at udfylde de regionale kvoter for hvervning af frivillige.¹⁰²

Af nyhedsmediet Meduza fremgår det i maj 2024:

“Several lawyers told journalists that the people who sign contracts with the Russian army are usually those who need to pay off loans and ‘see no other opportunities in life.’”¹⁰³

En kilde refereret i Institute for the Study of War i juli 2023 beskriver, hvordan virksomheder anvendes for at opfylde lokale hvervekvoter:

“Russian officials are reportedly continuing to rely on large enterprises for force generation efforts. Russian opposition outlet Verstka reported on July 7 that representatives from Russian Railways subsidiary Transbezopasnost stated that the MoD ordered all large enterprises to provide employees for military service. Verstka also reported that enterprises are paying employees bonuses for signing contracts with the MoD and are also specifically hiring new personnel willing to sign military contracts in order to meet recruitment quotas instead of sending existing employees. Some of these larger enterprises reportedly placed ads on job search websites explicitly asking for employees willing to fill roles within the Russian military and not with the companies themselves.”¹⁰⁴

⁹⁸ AlJazeera: *Two years after Putin ordered a war on Ukraine, what's changed in Russia?* (23.02.24) [url](#)

⁹⁹ Meduza: *‘The military takes almost everyone.’ Russia is offering criminal suspects a choice: face trial or go fight in Ukraine* (27.05.24) [url](#)

¹⁰⁰ The Jamestown Foundation: *Ethnically Non-Russian Formations in Russia's War on Ukraine: The Volga Region* (09.04.24) [url](#)

¹⁰¹ The Jamestown Foundation: *Ethnically Non-Russian Formations in Russia's War on Ukraine: The Volga Region* (09.04.24) [url](#)

¹⁰² The Moscow Times: *How Russia's ‘Covert Mobilization’ Finds Manpower for the War in Ukraine* (21.05.24) [url](#); The Guardian: *Coffins in Buryatia: Ukraine invasion takes toll on Russia's remote regions* (30.03.22) [url](#)

¹⁰³ Meduza: *‘The military takes almost everyone.’ Russia is offering criminal suspects a choice: face trial or go fight in Ukraine* (27.05.24) [url](#)

¹⁰⁴ Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (07.07.23), side 15 [url](#)

Det beskrives, at de private virksomheder også spiller en rolle i hvervningen af personer til krigen gennem jobannoncer med fiktive jobs eller med reklame for at blive kontraktsoldat, mod at virksomhederne får skattefordele, bevillinger eller slipper for at sende egne specialister afsted til krig.¹⁰⁵

*"Even though the job vacancies being filled by potential applicants are fictional, the system is strictly organized. Upon signing a contract with a private company, a potential recruit is immediately directed to local military registration office to sign Defense Ministry contracts. If a person changes his mind, he receives no payment – and possibly other punishment."*¹⁰⁶

Den estiske efterretningstjeneste beskriver tilsvarende, hvordan hvervning blev et foretagende på bl.a. bydistrikt- og virksomhedsniveau:

*"Each Russian region, city and district had precise recruitment goals, tasks and strict reporting obligations. Central coordination and control of recruitment occurred in Moscow, where bonuses were paid for good results (exceeding 75% of the monthly recruitment target), and penalties were imposed for poor performance. Recruitment tasks were also assigned to major enterprises and military units, where conscripts were enlisted.[...] The recruitment effort evolved into a national project with substantial financial resources allocated to it."*¹⁰⁷

Videre fremgår det:

*"In some Russian regions, recruiters receive a bonus of 100,000 roubles (approximately 1,000 euros) for each recruit they enlist."*¹⁰⁸

Generelt om mobiliseringen i praksis konkluderes det, at den delvise mobilisering angiveligt hurtigt opfyldte dens erklærede mål, trods kaos, dårlig forvaltning og andre problemer.¹⁰⁹ Tilsvarende skriver Landinfo om gennemførelsen af mobiliseringen:

*"Det var store utfordringer med gennemføringen av den delvise mobiliseringen. Føderasjonssubjekter kan ha ført sin egen praksis, ikke nødvendigvis i tråd med føderale dekretter og reguleringer."*¹¹⁰

En kilde, der er interviewet af EUAA i november 2022, beskriver praksis på lignende vis:

*"Conditions of exemptions and deferrals were changed several times, which created a situation, in which military recruitment offices across the country were applying different reasoning for the conscription under the mobilisation order."*¹¹¹

¹⁰⁵ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Inside Russia's Improvised System For Mobilizing Men For The Ukraine War: An RFE/RL Investigation* (15.05.24) [url](#)

¹⁰⁶ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Inside Russia's Improvised System For Mobilizing Men For The Ukraine War: An RFE/RL Investigation* (15.05.24) [url](#)

¹⁰⁷ Estonian Foreign Intelligence Service: *RUSSIA'S LESSONS FROM THE WAR IN UKRAINE: FORCE GENERATION AND REINFORCEMENT ON THE UKRAINIAN FRONT* (uspec. dato) [url](#)

¹⁰⁸ Estonian Foreign Intelligence Service: *RUSSIA'S LESSONS FROM THE WAR IN UKRAINE: FORCE GENERATION AND REINFORCEMENT ON THE UKRAINIAN FRONT* (uspec. dato) [url](#)

¹⁰⁹ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23) [url](#); El País: *Russia paves the way for a new mass mobilization of soldiers for Ukraine* (05.12.23) [url](#)

¹¹⁰ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 30 [url](#)

¹¹¹ EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 32 [url](#)

I rapporten fra Migrationsverket af 2023 konkluderes det, at Rusland ikke opfylder kravene til at være en retsstat, og at Ruslands praksis i forhold til hvervning er præget af vilkårlighed og uforudsigelighed, samtidig med at der er indikationer på fejl og misbrug i det militære hvervesystem.¹¹²

4. Obligatorisk værnepligt i Rusland

Nedenfor behandles kortfattet de formelle regler for procedure, målgrupper og fritagelse for så vidt angår obligatorisk værnepligt i Rusland.

Værnepligtige i Rusland indkaldes rutinemæssigt to gange årligt – i foråret og i efteråret. Det fremgår af en artikel fra nyhedsbureauet Reuters, at de seneste tre indkaldelser til obligatorisk værnepligt hver har omfattet mellem 130.000 og 150.000 mænd.¹¹³ Efter endt værnepligt af et års varighed indgår mændene i Ruslands pulje af to millioner reservister.¹¹⁴

Optagelsesproceduren for de værnepligtige foregår i flere stadier. Først indkaldes 17-årige til en lægeundersøgelse, som danner grundlag for kategoriseringen af deres helbredstilstand, herunder om de er helbredsmæssigt egnede eller uegnede. Når de fylder 18 år, indkaldes de til det lokale militærkontor, hvor der gennemføres yderligere helbredsundersøgelser. Ifølge loven skal indkaldelserne overleveres personligt og kvitteres for, og dette kan ske på de værnepligtiges folkeregisteradresser, arbejdsplads eller studiested.¹¹⁵

Af en nyhedsartikel af Al Jazeera fremgår det, at samtlige unge mænd indkaldes til militær registrering samt flere (primært helbredsmæssige) undersøgelser, men det er kun omtrent en tredjedel af disse, der ender med at blive indkaldt til værnepligten. Endvidere oplyses det, at omkring 1.2 millioner mænd er i målgruppen for værnepligt, men at kun en tredjedel af disse ender med at aftjene værnepligt.¹¹⁶

Når de værnepligtige er indkaldt, har de ifølge russisk lovgivning forbud mod at forlade landet, indtil deres militærtjeneste er fuldført.¹¹⁷

4.1 Personer i målgruppen for værnepligt

Alle russiske mænd i alderen 18-30 år er pålagt et års værnepligt.¹¹⁸ Den øvre aldersgrænse blev i juli 2023 ændret fra 27 til 30 år, hvor der samtidig var et forslag om at hæve den nedre grænse til 21 år. Forslaget om at hæve den nedre grænse er ikke blevet vedtaget.¹¹⁹

Der er endvidere i februar 2024 stillet lovforslag om at hæve alderen fra 30 til 50 år for indkaldelse af personer, der har tilegnet sig et russisk statsborgerskab (naturaliserede personer).¹²⁰

¹¹² Migrationsverket: *Ryssland: Nytt system för delgivning av militära kallelser m.m.* (15.05.23), side 3 [url](#)

¹¹³ Reuters: *Putin signs decree on spring military conscription* (31.03.24) [url](#)

¹¹⁴ Al Jazeera: *Explainer: How does conscription work in Russia?* (05.05.22) [url](#)

¹¹⁵ Migrationsverket: *Ryssland: Nytt system för delgivning av militära kallelser m.m.* (15.05.23), side 2 [url](#)

¹¹⁶ Al Jazeera: *Explainer: How does conscription work in Russia?* (05.05.22) [url](#)

¹¹⁷ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23), side 10 [url](#)

¹¹⁸ Se bl.a. EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 15ff [url](#)

¹¹⁹ BBC: *Ukraine war: Russia expands pool of men eligible for call-up* (25.07.23) [url](#); European Bureau for Conscientious Objection (EBCO): *Annual Report - Conscientious Objection to Military Service in Europe 2023/24* (15.05.24), side 126, [url](#)

¹²⁰ Meduza: *Russian lawmakers propose raising draft age for naturalized citizens to 50, Russian State Duma speaker criticizes bill* (02.02.24) [url](#)

4.1.1 Fritagede personer

Årsager som helbred, familieforhold eller igangværende uddannelse kan medføre fritagelse eller udskydelse af pligten til at aftjene værnepligt.¹²¹

Med erklæringen i december 2023 om at øge de russiske militære styrker med 15 % blev det foreslået at sænke helbredskravene (*medical fitness*) for både værnepligtige og for reservister ved mobilisering, med virkning fra udgangen af 2024.¹²² Det har ikke været muligt for Dansk Flygtningehjælp at finde oplysninger om, hvorvidt forslaget om at sænke kravene til helbred for henholdsvis værnepligt og mobilisering er vedtaget.

4.2 Regler vedr. udsendelse af værnepligtige til krigszoner

I forbindelse med Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022 blev lovgivningen ændret, så værnepligtige kunne sendes til krigszoner. Ifølge lovgivningen skal de værnepligtige dog gennemføre fire måneders træning, før de kan sendes til aktive kampzoner udenfor Rusland.¹²³

Militær undtagelsestilstand eller massemobilisering (general mobilization) kan dog udgøre en undtagelse hertil, ifølge en forsker ved Institute for the Study of War, der er citeret i Landinfos rapport af august 2023:

*“however, martial law or general mobilization could supersede the current policy, allowing for the immediate employment of new conscripts or mobilized reservists. Some of the fall 2021 conscripts are likely already serving in units fighting in Ukraine.”*¹²⁴

Ligeledes skriver Udlændingestyrelsen på baggrund af konsulterede kilder i rapporten af december 2022 om de russiske myndigheders erklæring af undtagelsestilstand samt annekterede områder som en metode for på lovlig vis at gøre brug af værnepligtige til krigen i Ukraine:

*“Given that President Putin declared martial law of varying degrees of urgency in Russia, authorities can use conscripts in the war in Ukraine without the otherwise mandatory four months of training. The annexation of four Ukrainian regions also means that conscripts can participate in the war, as Russian law does not prohibit the use of conscripts on Russian territory. In this situation, it does not matter how many months of training the conscripts have completed.”*¹²⁵

European Bureau for Conscientious Objection beskriver ligeledes risikoen for værnepligtige i kampzoner, netop på grund af de annekterede russiske områder i Ukraine.¹²⁶

EUAA refererer en militærforsker, der oplyser, at de værnepligtige allerede efter tre måneders værnepligt kan underskrive kontrakt med de russiske væbnede styrker (Russian Armed Forces) og således agere kontraktsoldater.¹²⁷ Af en rapport fra de franske udlændingemyndigheder af 22. september 2023 fremgår

¹²¹ UK Home Office: *Russian Federation: Military Service* (juli 2023), side 37ff [url](#)

¹²² RBC: *Минобороны предложило изменить требования к состоянию здоровья для службы* (03.12.23) [url](#); El País: *Russia paves the way for a new mass mobilization of soldiers for Ukraine* (05.12.23) [url](#); Meduza: *Russian Defense Ministry proposes changing medical requirements for military service after Putin orders troop increase* (04.12.23) [url](#)

¹²³ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 17-18 [url](#); EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 37 [url](#); AlJazeera: *Explainer: How does conscription work in Russia?* (05.05.22) [url](#)

¹²⁴ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 17-18 [url](#)

¹²⁵ Udlændingestyrelsen: *Russia – An update on military service since July 2022* (december 2022), side 17 [url](#)

¹²⁶ European Bureau for Conscientious Objection (EBCO): *Annual Report - Conscientious Objection to Military Service in Europe 2023/24* (15.05.24), side 128 [url](#)

¹²⁷ EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 17 [url](#)

det, at siden april 2023 har de ellers lovpligtige tre måneders forudgående værnepligt ikke været lovkrav, og de værnepligtige kan underskrive kontrakt med militæret umiddelbart.¹²⁸

4.3 Obligatorisk værnepligt i praksis – rapporterede afvigelser og metoder

Der rapporteres om afvigelser fra de formelle procedurer for værnepligt, herunder hvilke personer der indkaldes, og hvordan indkaldelsesprocessen gennemføres. Det beskrives videre, at værnepligtssystemet er årtier gammelt og kendt for at være ineffektivt og præget af korruption.¹²⁹

Det fremgår af oplysninger fra bl.a. EUAA, at fritagelsesbestemmelserne ikke blev overholdt under efterårshvervningen 2022, hvor personer, der ellers var fritagede, blev indkaldt til værnepligt.¹³⁰ Ifølge en anden EUAA-rapport er der desuden rapporteret om indkaldelser af personer helt ned til 16 år.¹³¹

Flere kilder peger på, at der gøres brug af dokumentforfalskning for at foregive at være studerende, foregive at være fritaget af sundhedsmæssige årsager, samt bestikkelse som metoder for at blive fritaget fra den obligatoriske værnepligt.¹³²

I forhold til afvigelser fra formelle procedurer har lovkravet om, at en indkaldelse skal overleveres personligt, i praksis ikke altid været overholdt, eksempelvis er der blevet efterladt indkaldelser i postkassen.¹³³

Der fremgår i rapporterne fra EUAA af februar 2023 samt Migrationsverket af maj 2023 oplysninger om større razziaer foretaget af militært personale eller politi, hvor mænd i den værnepligtige alder er blevet hentet eller arresteret og ført direkte til hvervekontorerne og i nogle tilfælde straks sendt ud til militærtjeneste.¹³⁴

En nyhedsartikel refereret i EUAA's rapport af februar 2023 oplyser om anvendelsen af digitale sporingsmetoder til at opfylde antallet af værnepligtige for efterårskvoten 2022:

*"As noted by the head of the human rights group 'Citizen. Army. Law' Sergei Krivenko, the raids to fulfill the autumn draft quota were of extensive character, and police officers used such means as tracking mobile phones and using subway surveillance cameras."*¹³⁵

4.3.1 Forekomst af værnepligtige i krigszoner

Om forekomsten af værnepligtige i krigen i Ukraine fremgår det af Udlændingestyrelsens rapport af december 2022:

¹²⁸ Office Français de Protection des Réfugiés et Apatrides (OFPRA): *Fédération de Russie: Le recrutement militaire en 2023 dans le cadre du conflit en Ukraine* (22.09.23), side 5 [url](#)

¹²⁹ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *In Ukraine, Russia's Military Has A Manpower Problem. Now It's Becoming A Political Problem* (21.11.23) [url](#)

¹³⁰ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23), side 10 [url](#); MSK1.RU: *Вычислили по камерам / We figured it out from the cameras* (20.01.23) [url](#); AlJazeera: *Explainer: How does conscription work in Russia?* (05.05.22) [url](#)

¹³¹ EUAA Query: *Russian Federation – Treatment of military deserters by state authorities since the February 2022 invasion of Ukraine* (05.04.22), side 3 [url](#)

¹³² Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 32 [url](#); EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23), side 10 [url](#); EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 17 [url](#)

¹³³ EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 17-18 [url](#)

¹³⁴ Migrationsverket: *Ryssland: Nytt system för delgivning av militära kallelser m.m.* (15.05.23), side 3 [url](#); EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23), side 10 [url](#)

¹³⁵ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23), side 10 [url](#)

“After the declaration of the partial mobilisation and the annexation of Ukrainian territories, there have not been reports of conscripts deployed to the frontlines in big numbers, albeit individual cases could be happening.”¹³⁶

Det fremgår af EUAA's rapport af december 2022, at selvom russisk lovgivning tillader brugen af værnepligtige ved fronten, har der været adskillige forsikringer fra de russiske myndigheder om, at værnepligtige ikke ville blive anvendt i kampzoner. Videre oplyser en konsulteret kilde til EUAA, at vedkommende ikke på daværende tidspunkt var bekendt med nyere forekomst af værnepligtige i kamphandlinger. Kilden berettede samtidig om, at værnepligtige var blevet sendt til militære enheder i grænseregionerne såsom Belgorod, Kursk, Bryansk, Rostov, Krasnodar og Krim.¹³⁷

De russiske myndigheder har i forbindelse med den halvårslige værnepligt i foråret 2022 forsikret og informeret familier om, at værnepligten og indkaldelserne dertil ikke er relateret den 'særlige operation' i Ukraine.¹³⁸

Af flere kilder fremgår oplysninger om faldne og tilfangetagne værnepligtige russere i Ukraine, og i 2022 erkendte det russiske forsvarsministerium, at værnepligtige havde deltaget i konflikten i Ukraine, men forsvarsministeriet understregede samtidig, at tilbageværende værnepligtige var blevet trukket ud af området, og at der ville ske efterforskning af de ansvarlige.¹³⁹ Af artiklen fra Al Jazeera fremgår, at der fortsat rapporteres om værnepligtige, der deltager i krigen.¹⁴⁰

Endvidere har nyhedsbureauet Reuters skrevet om værnepligtige, der blev udsendt til fronten ved en fejl.¹⁴¹

Ifølge oplysninger i Landinfos rapport af august 2023 sondres der lovmæssigt imellem anvendelsen af værnepligtige som støttfunktion ved fronten versus direkte krigsførelse. En konsulteret kilde vurderer:

“Hvorvidt et slikt formelt skille mellom støttfunksjon og krigføring lar seg overholde i praksis, er imidlertid tvilsomt.”¹⁴²

4.3.2 Metoder for hvernig af værnepligtige til krigen

I forhold til metoderne for videre hvernig af de værnepligtige beskriver flere kilder, at værnepligtige er blevet presset eller overtalt til at underskrive kontrakter med militæret, således at de på lovlig vis kan tage del i krigen.¹⁴³ En kilde i Udlændingestyrelsens rapport af december 2022 vurderer, at denne tendens uden tvivl finder sted i et stigende omfang.¹⁴⁴

¹³⁶ Udlændingestyrelsen: *Russia – An update on military service since July 2022* (december 2022), side 17 [url](#)

¹³⁷ EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 37-38 [url](#)

¹³⁸ AlJazeera: *Explainer: How does conscription work in Russia?* (05.05.22) [url](#)

¹³⁹ AlJazeera: *Explainer: How does conscription work in Russia?* (05.05.22) [url](#); European Bureau for Conscientious Objection (EBCO): *Annual Report - Conscientious Objection to Military Service in Europe 2023/24* (15.05.24), side 128 [url](#); Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 18 [url](#); EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 38 [url](#)

¹⁴⁰ AlJazeera: *Explainer: How does conscription work in Russia?* (05.05.22) [url](#)

¹⁴¹ Reuters: *Putin signs decree on spring military conscription* (31.03.24) [url](#)

¹⁴² Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 17 [url](#)

¹⁴³ Udlændingestyrelsen: *Russia – An update on military service since July 2022* (december 2022), side 17 [url](#); Deutsche Welle: *Putin orders 150,000 conscripts into military service* (31.03.24) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Russia Seeks To Recruit 400,000 Contract Soldiers This Year, U.K. Says* (10.04.24) [url](#)

¹⁴⁴ Udlændingestyrelsen: *Russia – An update on military service since July 2022* (december 2022), side 18 [url](#)

Der er ligeledes flere rapporteringer om, at værnepligtige er blevet tvunget til at underskrive kontrakter som soldater, eksempelvis ved trusler om vold eller fængselsstraffe.¹⁴⁵ En anden kilde citeret i EUAA's rapport af februar 2023 oplyser, at det har været en "vidt anvendt praksis" straks at overtale nye værnepligtige til at blive kontraktsoldater.¹⁴⁶

En af de interviewede kilder i Landinfos rapport af august 2023 oplyser, at hvervning af de værnepligtige også sker ved at lokke med penge. Kilden udtaler, at det er "vanskelig å skille mellom motivasjon og tvang, og soldatene er ofte bare 18 år gamle og vet ikke bedre."¹⁴⁷

Radio Free Europe/Radio Liberty skriver i en artikel af 21. november 2023 ligeledes om hvervning til krigen under metoder som tvang ved afslutningen af værnepligten:

*"Still, military planners have tried to come up with other ways to tap that pool of trained soldiers. That includes recruiters pressuring or coercing men concluding their service year into immediately signing volunteer contracts to enlist. [...] It's unclear exactly how many men have voluntarily signed contracts."*¹⁴⁸

Der er ifølge en kilde i Udlændingestyrelsens rapport af december 2022 rapporteret enkelte tilfælde, hvor kontrakter er blevet underskrevet af personer, der ikke er de faktiske værnepligtige, angiveligt i manglen på monitorering eller kontrol.¹⁴⁹

En talsperson for organisationen *Get Lost*, som hjælper personer med at unddrage sig militærtjeneste, udtaler:

*"The tactics of luring [men] into signing a contract change constantly."*¹⁵⁰

5. Alternativ militærtjeneste

Den russiske forfatning garanterer adgang til alternativ militærtjeneste på grundlag af samvittighedsgrunde eller religiøs overbevisning. Af flere kilder og rapporter fremgår det dog, at det er behæftet med usikkerhed om der er adgang til alternativ militærtjeneste i praksis, særligt under en mobilisering.¹⁵¹ Bl.a. fremgår det af en artikel fra AP News:

*"Enlistment officials and courts argued that only regular conscripts were eligible for substitute service and that Russia does not have a law allowing such an option during a mobilization."*¹⁵²

Leningrads regionale domstol fastholdt dog en mobiliseret mands forfatningssikrede ret til alternativ tjeneste på baggrund af religiøs overbevisning i en dom af marts 2023.¹⁵³ Det militære hvervekontor ankede

¹⁴⁵ EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22), side 37-38 [url](#); Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 18 [url](#); AP News: *Russian military announces plan to expand, create new units* (21.12.22) [url](#); The Moscow Times: *How Russia's 'Covert Mobilization' Finds Manpower for the War in Ukraine* (21.05.24) [url](#); AlJazeera: *Explainer: How does conscription work in Russia?* (05.05.22) [url](#)

¹⁴⁶ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23), side 14 [url](#)

¹⁴⁷ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 18 [url](#)

¹⁴⁸ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *In Ukraine, Russia's Military Has A Manpower Problem. Now It's Becoming A Political Problem* (21.11.23) [url](#)

¹⁴⁹ Udlændingestyrelsen: *Russia – An update on military service since July 2022* (december 2022), side 18 [url](#)

¹⁵⁰ The Moscow Times: *How Russia's 'Covert Mobilization' Finds Manpower for the War in Ukraine* (21.05.24) [url](#)

¹⁵¹ Forum 18: *RUSSIA: No legal provision for alternative civilian service during mobilization* (19.12.23) [url](#); Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 22ff [url](#)

¹⁵² AP News: *Russia OKs alternative civil service for mobilized believer* (16.03.23) [url](#)

¹⁵³ AP News: *Russia OKs alternative civil service for mobilized believer* (16.03.23) [url](#)

dommen. Den russiske højesteret anerkendte i november 2023 mandens ret til alternativ militærtjeneste baseret på hans kristne overbevisning, trods manglende specificering af denne ret i loven om mobilisering.¹⁵⁴ Ekspertter vurderer, – trods den positive kendelse i forhold til retten til alternativ militærtjeneste i november 2023 – at det fundamentale problem er, at der ingen lovgivning er til at sikre retten til alternativ militærtjeneste under mobilisering.¹⁵⁵

Det komplekse problem understreges ligeledes af kilder refereret i EUAAs rapport fra februar 2023:

*“Sources giving legal advice to future conscripts noted that it was difficult to substitute military service with alternative civil service. [...] Replacing military service with alternative civil service on the grounds of personal convictions was reported to be more difficult than on the grounds of religious beliefs.”*¹⁵⁶

Af en nyhedsartikel fra Al Jazeera fremgår det, at cirka halvdelen af ansøgningerne om alternativ tjeneste godkendes, men at mange personer, der ansøger, anses som militærunddragere.¹⁵⁷

6. Udrejse af Rusland efter indkaldelse til at tjene i militæret

Ifølge Asyls’ rapport af oktober 2023 er der forbud mod at forlade landet, hvis man er indkaldt til militærtjeneste eller alternativ tjeneste. Forbuddet gælder dog først, når man har modtaget en indkaldelse.¹⁵⁸ Advokater, som er interviewet af nyhedsmediet BBC i forbindelse med den delvise mobilisering i september 2022, er usikre på, hvordan det forholder sig ved en *delvis* mobilisering. En advokat konkluderer, at personer, der er i målgruppen for mobilisering, ikke har forbud mod udrejse, så længe de ikke har modtaget en indkaldelse.¹⁵⁹

Der er således i teorien forbud mod at forlade landet, når en person har modtaget en indkaldelse til at tjene det russiske militær.¹⁶⁰ Af EUAA’s rapport fra februar 2023 fremgår det ligeledes, at de indkaldte værnepligtige har forbud mod at forlade landet.¹⁶¹

En kilde, som Landinfo har interviewet, forklarer om grænsepersonalets muligheder for at forhindre personer i at udrejse:

*“En annen kilde poengterte at grensekontrollen ikke kan holde personer tilbake ved grensepassering, med mindre man har en straffesak mot seg (journalist b, møte mars 2023).”*¹⁶²

Om myndighedernes opfølgning på personer, der har modtaget og kvitteret for indkaldelse til mobilisering, men som ikke er mødt op, skriver Landinfo at:

¹⁵⁴ Meduza: *Russia’s Supreme Court confirms draftee’s right to exemption from military service based on his Christian faith* (23.11.23) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Russian Supreme Court Confirms Right Of Conscripts To Perform Alternative Service* (24.11.23) [url](#)

¹⁵⁵ European Bureau for Conscientious Objection (EBCO): *Annual Report - Conscientious Objection to Military Service in Europe 2023/24* (15.05.24), side 130-131, [url](#)

¹⁵⁶ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23), side 11 [url](#)

¹⁵⁷ AlJazeera: *Explainer: How does conscription work in Russia?* (05.05.22) [url](#)

¹⁵⁸ Asyls: *Russie: Mobilisation* (03.10.23), side 18 [url](#)

¹⁵⁹ Asyls: *Russie: Mobilisation* (03.10.23), side 19 [url](#)

¹⁶⁰ Freedom House: *Freedom in the World 2024 – Russia* (2024), section g1 [url](#); BBC: *Russia conscription laws change, leaving some fearful of Ukraine war call-up* (05.08.23) [url](#); The Guardian: *Russia raises the maximum age of conscription as it seeks to replenish Ukraine forces* (26.07.23) [url](#)

¹⁶¹ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23), side 10 [url](#)

¹⁶² Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 28 [url](#)

*"De militære myndighetene var for opptatt med å mobilisere og klargjøre de som hadde møtt opp, til at de fikk fulgt opp dem som ikke møtte. Kildene hadde heller ikke hørt om domfellelser av personer som mottok og undertegnet innkalling, reiste ut av landet, for så å returnere (menneskerettsforsvarere a; HRW; journalist a; russisk NGO). Et par kilder (journalist a; russisk NGO) mente at de militære myndighetene i noen tilfeller ringte til eller oppsøkte personer som ikke hadde møtt. En russisk NGO mente at de militære myndighetene mot slutten av mobiliseringen i større grad fulgte opp dem som ikke hadde møtt, som følge av at de hadde kvoter på mobiliserte som måtte fylles."*¹⁶³

Det fremgår af kilder anvendt i Migrationsverkets rapport af maj 2023, at der hverken før eller efter mobiliseringen i september 2022 ses at have været en fast praksis for, om lovgivningen, der skulle forhindre indkaldte personer i at forlade landet, i praksis blev overholdt.¹⁶⁴

De seneste år er der rapporteret om overvågningskameraer i alle regioner og brug af ansigtsgenkendelse i forbindelse med arrestation af personer mistænkt for militærunddragelse samt en anvendelse af disse teknologier ved grænseovergange.¹⁶⁵ Der er endvidere oplysninger om, at indkaldte til militæret, der ikke opholder sig på deres registrerede bopæl i Moskva, er blevet sporet ved hjælp af byens overvågningssystemer.¹⁶⁶

I det nuværende system for indkaldelse af reservister og værnepligtige er der ingen kanaler for udveksling af oplysninger mellem hvervekontorer og grænsevagter. Det forventes dog ændret med den forestående digitalisering, idet FSB og dets grænsepersonel vil være omfattet af systemet.¹⁶⁷ Med indførelsen af et digitalt register over indkaldte mænd til både værnepligt og mobilisering¹⁶⁸ vurderer eksperter, at det i fremtiden vil blive lettere for grænsevagter at standse personer i registret, som forsøger at udrejse.¹⁶⁹

En analytiker ved Institute for the Study of War frygter det elektroniske system og kalder det endnu et tegn på, at Rusland udvikler sig til en gennemsyret politistat, der er værre end det gamle Sovjetunionen.¹⁷⁰

Det bemærkes, at det vurderes, at de manuelle procedurer for indkaldelse vil fortsætte parallelt med de elektroniske indkaldelser over en længere periode, jf. afsnit 2.3.¹⁷¹

7. Personer der vender tilbage til Rusland efter ophold i udlandet

I Landinfos rapport af august 2023 fremgår oplysninger om, hvordan returnees er stillet ved tilbagevenden til hjemlandet:

¹⁶³ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 27 [url](#)

¹⁶⁴ Migrationsverket: *Ryssland: Nytt system för delgivning av militära kallelser m.m.* (15.05.23), side 4 [url](#)

¹⁶⁵ Human Rights Watch: *World Report 2024 – Russia* (11.01.24) [url](#); Meduza: *Moscow to create facial recognition system for security footage streamed from all Russian regions* (13.10.22) [url](#); Human Rights Watch: *Russia Uses Facial Recognition to Hunt Down Draft Evaders* (26.10.22) [url](#)

¹⁶⁶ Ukrainska Pravda: *Conscripts are tracked by CCTV cameras in Moscow* (28.04.23) [url](#)

¹⁶⁷ BBC: *Briefing: Russia setting up electronic 'single register' of men subject to draft* (29.04.24) [url](#); Ukrainska Pravda: *Russia to issue electronic call-up notices and restrict travel abroad from 1 November* (28.04.24) [url](#); Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23) [url](#); Meduza: *Электронные повестки в России начнут рассылать с 1 ноября 2024 года* (28.04.24) [url](#)

¹⁶⁸ EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to military service* (03.10.23), side 7 [url](#)

¹⁶⁹ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23) [url](#)

¹⁷⁰ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23) [url](#)

¹⁷¹ Migrationsverket: *Ryssland: Nytt system för delgivning av militära kallelser m.m.* (15.05.23), side 6-8 [url](#)

*"Ingen av kildene Landinfo intervjuet om retursituasjonen til personer som forlot Russland i frykt for å bli mobilisert, men uten å ha mottatt og undertegnet innkalling, kjente til pågripelser eller andre problemer ved retur. To kilder kjente til at returnerte har blitt stilt spørsmål på grensen om hvorfor de hadde reist ut av Russland (menneskerettsforsvarere a; HRW, møter mars 2023). Én kilde opplyste at returnerte har blitt tatt til side eller til egne rom der de har måttet vise frem datamaskiner og mobiltelefoner, men la til at det ikke var (og ikke per dags dato er) et generelt utreiseforbud for menn i militærdyktig alder. De har således ikke brutt loven ved å reise ut (menneskerettsforsvarere a, møte mars 2023)."*¹⁷²

Videre fremgår det:

*"Dersom det blir iverksatt en ny runde med mobilisering, er det imidlertid en risiko for at de, som andre russiske menn, kan bli kalt inn (journalist a; journalist b, møter mars 2023). Det kan også ha kommet innkalling mens de var ute av landet (journalist b, møte mars 2023)."*¹⁷³

Det har ikke været mulig for Dansk Flygtningehjælp at finde tilgængelige oplysninger om det digitale register, Gosuslugi, og dets faktiske indflydelse på personer, der opholder sig i udlandet. Af afsnit 2.3 fremgår det, at en person anses for at være officielt indkaldt til militærtjeneste syv dage efter afsendelsen af den elektroniske meddelelse, *uanset* om personen anvender portalen og faktisk har modtaget indkaldelsen. Nyhedsmediet The Guardian citerer i april 2023 et medlem af forsvarskomiteen i Dumaen for at have udtalt, at sanktionerne for ikke at møde op på hvervekontorerne efter en modtaget elektronisk indkaldelse *"could also apply to the thousands of men who were already outside the country."*¹⁷⁴

I januar 2024 blev der vedtaget obligatorisk konsulær registrering og oprettelse af en digital profil for russiske statsborgere, der permanent opholder sig uden for Rusland, med ikrafttrædelse i juni 2025.¹⁷⁵

Desuden fremgår det af et uafhængigt medie, at der i april 2024 blev stillet lovforslag om at forbyde udstedelse af pas fra udlandet, og at pas kun kan fornyes ved at vende tilbage til landet. Forsvarsministeriet har kaldt nyheden en løgn.¹⁷⁶ I maj 2024 fremgår oplysninger om et lovforslag om forbud mod udstedelse af pas i udlandet vedrørende personer, der er blevet indkaldt elektronisk til obligatorisk værnepligt. Om lovforslaget også omfatter personer, der er elektronisk indkaldt til mobilisering, er uvist.¹⁷⁷

¹⁷² Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 27-28 [url](#)

¹⁷³ Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23), side 28 [url](#). Dertil bemærkes, at de foretagne interviews har fundet sted før vedtagelsen af det digitale militære register, som jo skal gøre opstilling af egnede personer mere uniform og direkte, jf. afsnit 2.3

¹⁷⁴ The Guardian: *Russia rushes through law to tighten military conscription* (12.04.23) [url](#)

¹⁷⁵ Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Moscow To Introduce Mandatory Consular Registration For Russians Living Abroad* (20.01.24) [url](#); Pravo, Russian Federation: *Распоряжение Правительства Российской Федерации от 16.01.2024 № 30-п // Order of the Government of the Russian Federation dated January 16, 2024* (19.01.24) [url](#); Biometric Update: *Russian migration policy seeks biometrics from foreigners and citizens living abroad* (23.01.24) [url](#)

¹⁷⁶ Novaya Gazeta Europe: *Russia reportedly contemplates ban on issuing passports abroad* (25.04.24) [url](#)

¹⁷⁷ Novaya Gazeta Europe: *Russia's Foreign Ministry to prevent drafted citizens from renewing their passports abroad* (25.05.24) [url](#)

8. Kilder

Accord: *Response to inquiry on the Russian Federation: Situation of medical professionals, especially doctors, in connection with mobilization (risk of being drafted, freedom of travel, restrictions)* (24.04.23)
<https://www.ecoi.net/de/dokument/2091215.html> [tilgået 18.06.24]

AlJazeera: *Explainer: How does conscription work in Russia?* (05.05.22)
<https://www.aljazeera.com/news/2022/5/5/are-russian-conscripts-fighting-in-ukraine> [tilgået 18.06.24]

AlJazeera: *How Russia is rounding up reluctant army recruits for Ukraine* (19.10.22)
<https://www.aljazeera.com/news/2022/10/19/russia-rounding-up-recruits-amid-mobilisation-drive> [tilgået 18.06.24]

AlJazeera: *Nepal arrests people smugglers supplying Russia's army in Ukraine* (06.12.23)
<https://www.aljazeera.com/news/2023/12/6/nepal-detains-10-over-allegations-they-sent-citizens-to-russian-army> [tilgået 18.06.24]

AlJazeera: *Two years after Putin ordered a war on Ukraine, what's changed in Russia?* (23.02.24)
<https://www.aljazeera.com/news/2024/2/23/two-years-after-putin-ordered-a-war-on-ukraine-whats-changed-in-russia> [tilgået 18.06.24]

AP News: *Russia OKs alternative civil service for mobilized believer* (16.03.23)
<https://apnews.com/article/russia-ukraine-mobilization-civil-service-102939bcbdef665e4233584d00a55e994> [tilgået 18.06.24]

AP News: *Russian military announces plan to expand, create new units* (21.12.22)
<https://apnews.com/article/putin-finland-sergei-shoigu-ee953abf7f9bf217ccdaa61ec1b35ddd> [tilgået 18.06.24]

AP News: *Russian soldiers who quit Putin's war get no hero's welcome abroad as asylum claims surge* (12.04.24)
<https://apnews.com/article/russia-ukraine-war-putin-deserter-asylum-5c7642cd14431d9af65076df2df4b861> [tilgået 18.06.24]

Asylos: *Russie: Mobilisation* (03.10.23) <https://resources.asylos.eu/available-research/information-about-the-report/?pdb=2285> [tilgået 18.06.24]

BBC: *Briefing: Russia setting up electronic 'single register' of men subject to draft* (29.04.24)
<https://monitoring.bbc.co.uk/product/b0001j3c> [tilgået 18.06.24]

BBC: *Russia conscription laws change, leaving some fearful of Ukraine war call-up* (05.08.23)
<https://www.bbc.com/news/world-europe-66388422> [tilgået 18.06.24]

BBC: *Ukraine war: Putin orders partial mobilisation after facing setbacks* (21.09.22)
<https://www.bbc.com/news/world-europe-62984985> [tilgået 18.06.24]

BBC: *Ukraine war: Putin to boost Russian troop numbers by 15%* (01.12.23)
<https://www.bbc.com/news/world-europe-67592803> [tilgået 18.06.24]

BBC: *Ukraine war: Russia expands pool of men eligible for call-up* (25.07.23)
https://www.bbc.com/news/world-europe-66304522?at_medium=RSS&at_campaign=KARANGA [tilgået 18.06.24]

BBC: *Ukraine war: Russian parliament approves online call-up* (12.04.23)
<https://www.bbc.com/news/world-europe-65239093> [tilgået 18.06.24]

BBC: *Why are people leaving Russia, who are they, and where are they going?* (04.06.23)
<https://www.bbc.com/news/world-europe-65790759> [tilgået 18.06.24]

Biometric Update: *Russian migration policy seeks biometrics from foreigners and citizens living abroad* (23.01.24)
<https://www.biometricupdate.com/202401/russian-migration-policy-seeks-biometrics-from-foreigners-and-citizens-living-abroad> [tilgået 18.06.24]

Bloomberg News: *Russia Is Sending Young Africans to Die in Its War Against Ukraine* (09.06.24)
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-06-09/russia-ukraine-war-africans-forced-to-fight-and-die-for-the-kremlin> [tilgået 18.06.24]

Bloomberg News: *Russia Seeks 400,000 More Recruits as Latest Ukraine Push Stalls* (24.03.24)
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-03-24/russia-seeks-to-recruit-400-000-contract-soldiers-to-outlast-ukraine-supporters> [tilgået 18.06.24]

Carnegie Russia Eurasia Center Research, Kirill Shamiev: *Suspensions, Detentions, and Mutinies: the Growing Gulf in Russia's Civil-Military Relations* (commentary) (26.07.23)
<https://carnegieendowment.org/russia-urasia/politika/2023/08/suspensions-detentions-and-mutinies-the-growing-gulf-in-russias-civil-military-relations?lang=en> [tilgået 18.06.24]

Carnegie Russia Eurasia Center Research, Tatiana Stanovaya: *Russia's New Conscription Law Brings the Digital Gulag Much, Much Closer* (commentary) (17.04.23)
<https://carnegieendowment.org/russia-urasia/politika/2023/04/russias-new-conscription-law-brings-the-digital-gulag-much-much-closer?lang=en¢er=russia-urasia> [tilgået 18.06.24]

CEPA: *A Real Mobilization to Follow Putin's Bogus Election?* (19.03.24)
<https://cepa.org/article/a-real-mobilization-to-follow-putins-bogus-election/> [tilgået 18.06.24]

CNN: *Russia has recruited as many as 15,000 Nepalis to fight its war. Many returned traumatized. Some never came back* (11.02.24)
<https://edition.cnn.com/2024/02/10/asia/nepal-fighters-russia-ukraine-families-intl-cmd/index.html> [tilgået 18.06.24]

CNN: *Russia's war machine is trying to turn Ukrainian teenagers into soldiers* (15.03.24)
<https://edition.cnn.com/2024/03/14/europe/ukrainian-teenagers-russian-soldiers-cmd-intl/index.html> [tilgået 18.06.24]

Congressional Research Service: *Russian Military Performance and Outlook* (08.03.24)
<https://sgp.fas.org/crs/row/IF12606.pdf> [tilgået 18.06.24]

Deutsche Welle: *Putin orders 150,000 conscripts into military service* (31.03.24)
<https://www.dw.com/en/putin-orders-150000-conscripts-into-military-service/a-68707491> [tilgået 18.06.24]

Deutsche Welle: *Will Russia launch another mobilization drive?* (01.11.23)
<https://www.dw.com/en/will-russia-launch-another-mobilization-drive/a-64345837> [tilgået 18.06.24]

DRC Dansk Flygtningehjælp: *Rusland – Forholdene for personer der er – eller anses for at være – i politisk opposition* (juli 2022)
https://asyl.drc.ngo/media/320bfze/drc-temarapport_rusland-politisk-opposition_juli22.pdf [tilgået 18.06.24]

ECRE/ELENA: *Legal framework and practice regarding 'partial' mobilization in the Russian Federation – Internal legal note* (december 2022)
https://elenaforum.org/wp-content/uploads/wpforo/default_attachments/1675684903-Mobilization-in-Russia-2022-ENG-ECRE-ELENA.pdf [tilgået 18.06.24]

El País: *Russia paves the way for a new mass mobilization of soldiers for Ukraine* (05.12.23)
<https://english.elpais.com/international/2023-12-05/russia-paves-the-way-for-a-new-mass-mobilization-of-soldiers-for-ukraine.html>
 [tilgået 18.06.24]

Estonian Foreign Intelligence Service: *RUSSIA'S LESSONS FROM THE WAR IN UKRAINE: FORCE GENERATION AND REINFORCEMENT ON THE UKRAINIAN FRONT* (uspec. dato)
<https://raport.valisluureamet.ee/2024/en/1-russian-armed-forces-and-the-war-in-ukraine/1-1-russias-lessons-from-the-war-in-ukraine-force-generation-and-reinforcement-on-the-ukrainian-front/> [tilgået 18.06.24]

EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to military service* (03.10.23)
https://www.ecoi.net/en/file/local/2098391/2023_10_EUAA_COI_Query_Response_Q47_Russian_Federation_Military_service.pdf
 [tilgået 18.06.24]

EUAA Query Response: *The Russian Federation – Major developments in the Russian Federation in relation to political opposition and military service* (17.02.23)
https://www.ecoi.net/en/file/local/2087301/2023_02_EUAA_COI_Query_Response_update_Russia_major_developments_in_relation_to_political_opposition_and_military_service.pdf [tilgået 18.06.24]

EUAA Query: *Russian Federation – Treatment of military deserters by state authorities since the February 2022 invasion of Ukraine* (05.04.22)
https://www.ecoi.net/en/file/local/2070967/2022_04_Q24_EUAA_COI_Query_Response_Russia_Treatment_of_military_deserters_by_state_authorities.pdf [tilgået 18.06.24]

EUAA: *The Russian Federation – Military Service* (16.12.22)
<https://euaa.europa.eu/publications/russian-federation-military-service> [tilgået 18.06.24]

European Bureau for Conscientious Objection (EBCO): *Annual Report - Conscientious Objection to Military Service in Europe 2023/24* (15.05.24)
https://ebco-beoc.org/sites/ebco-beoc.org/files/2024-05-15-EBCO_Annual_Report_2023-24.pdf [tilgået 18.06.24]

Forum 18: *RUSSIA: No legal provision for alternative civilian service during mobilization* (19.12.23)
<https://www.ecoi.net/en/document/2084541.html> [tilgået 18.06.24]

France24: *France estimates that 150,000 Russian soldiers have been killed in the Ukraine war* (03.05.24)
<https://www.france24.com/en/europe/20240503-france-estimates-that-150-000-russian-soldiers-have-been-killed-in-the-ukraine-war>
 [tilgået 18.06.24]

France24: *Putin signs decree boosting Russia's troop numbers by 15 percent* (01.12.23)
<https://www.france24.com/en/europe/20231201-putin-signs-decree-boosting-russia-s-troop-numbers-by-15-percent> [tilgået 18.06.24]

Freedom House: *Freedom in the World 2023 – Russia* (2023)
<https://www.ecoi.net/en/document/2088552.html> [tilgået 18.06.24]

Freedom House: *Freedom in the World 2024 – Russia* (2024)
<https://www.ecoi.net/en/document/2108062.html> [tilgået 18.06.24]

Freedom House: *Freedom on the Net 2023 – Russia* (04.10.23)
<https://www.ecoi.net/en/document/2100701.html> [tilgået 18.06.24]

Human Rights Watch: *Russia Forces Ukrainians in Occupied Areas into Military* (20.12.23)
<https://www.hrw.org/news/2023/12/20/russia-forces-ukrainians-occupied-areas-military> [tilgået 18.06.24]

Human Rights Watch: *Russia Uses Facial Recognition to Hunt Down Draft Evaders* (26.10.22)
<https://www.hrw.org/news/2022/10/26/russia-uses-facial-recognition-hunt-down-draft-evaders> [tilgået 18.06.24]

Human Rights Watch: *World Report 2024 – Russia* (11.01.24)
<https://www.ecoi.net/en/document/2103134.html> [tilgået 18.06.24]

Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (07.07.23)
<https://understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-july-7-2023> [tilgået 18.06.24]

Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (19.09.23)
<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-september-19-2023> [tilgået 18.06.24]

Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (02.12.23)
<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-december-2-2023> [tilgået 18.06.24]

Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (29.05.24)
<https://understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-may-29-2024> [tilgået 18.06.24]

Institute for the Study of War: *Russian Offensive Campaign Assessment* (08.06.24)
<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-june-8-2024> [tilgået 18.06.24]

Internal Statista: *Registered users Gosuslugi*
<https://internal.statista.com/statistics/1460256/gosuslugi-registered-users-russia/> [tilgået 18.06.24]

International Partnership for Human Rights (IPHR): *RUSSIA'S DIGITAL AUTHORITARIANISM: THE KREMLIN'S TOOLKIT* (december 2023)
<https://iphronline.org/wp-content/uploads/2023/12/digital-authoritarianism-report.pdf> [tilgået 18.06.24]

Landinfo: *Russland: Militærtjeneste og mobilisering til krigen i Ukraina* (10.08.23)
<https://landinfo.no/wp-content/uploads/2023/08/Russland-temanotat-Militaertjeneste-og-mobilisering-til-krigen-i-Ukraina-10082023.pdf>
 [tilgået 18.06.24]

Le Monde diplomatique: *Do Russians really support the war?* (juni 2023)
<https://mondediplo.com/2023/06/03russia> [tilgået 18.06.24]

Mediazona: *Evading - refusing - fleeing. A year of mobilization in Russia through trials and verdicts* (21.09.23)
<https://en.zona.media/article/2023/09/21/awolornotawol> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *'A change in moral priorities.' New Russian bill would allow criminal suspects, defendants, and convicts to sign army contracts to avoid prison time* (08.03.24)
<https://meduza.io/en/feature/2024/03/08/a-change-in-moral-priorities> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *A new report shows discrepancies in Russian draft statistics 213,000 have been mobilized in Russia — but this only accounts for two-thirds of its regions, not the whole nation, as claimed by Shoigu* (05.10.22)
<https://meduza.io/en/feature/2022/10/05/a-new-report-shows-discrepancies-in-russian-draft-statistics> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *A numbers game. What we know about the balance of power between the Russian and Ukrainian armies — and how mobilization could change it* (26.04.24)
<https://meduza.io/en/feature/2024/04/26/a-numbers-game> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Drafting the defenseless. A military lawyer discusses Russia's newly amended conscription law and gives his best advice to draft-eligible men who don't want to join the army* (12.04.23)
<https://meduza.io/en/feature/2023/04/12/drafting-the-defenseless> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *First criminal case for draft evasion launched in Russia since start of mobilization* (05.10.22)
<https://meduza.io/en/news/2022/10/05/first-criminal-case-for-draft-evasion-launched-in-russia-since-start-of-mobilization> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Live, Telegram* (28.04.24)
<https://t.me/s/meduzalive/105046> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Moscow to create facial recognition system for security footage streamed from all Russian regions* (13.10.22)
<https://meduza.io/en/news/2022/10/13/moscow-to-create-system-to-identify-faces-from-security-cameras-throughout-russia> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *New investigation shows that Yevgeny Prigozhin's Wagner Group lost almost 20,000 men in the battle for Bakhmut (and paid their families more than a billion dollars in compensation)* (10.06.24)
<https://meduza.io/en/feature/2024/06/10/new-investigation-shows-that-yevgeny-prigozhin-s-wagner-group-lost-almost-20-000-men-in-the-battle-for-bakhmut-and-paid-their-families-more-than-a-billion-dollars-in-compensation> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *'Partial mobilization is over, full stop,' says the Kremlin spokesman Dmitry Peskov. Why doesn't Putin sign a decree to make this official?* (01.11.22)
<https://meduza.io/en/feature/2022/11/01/partial-mobilization-is-over-full-stop-says-the-kremlin-spokesman-dmitry-peskov> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Russia to conscript 1.2 million people* (23.09.22)

<https://meduza.io/en/feature/2022/09/23/russia-to-conscript-up-to-1-2-million-people> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Russia to require Internet providers to share users' address locations in effort to draw 'digital border' around country* (17.01.24)

<https://meduza.io/en/news/2024/01/17/russia-to-require-internet-providers-to-share-users-ip-address-locations-in-effort-to-draw-digital-border-around-country> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Russian authorities using video footage to identify and arrest people who attended Navalny's funeral* (05.03.24)

<https://meduza.io/en/news/2024/03/05/russian-authorities-using-video-footage-to-identify-and-arrest-people-who-attended-navalny-s-funeral> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Russian Defense Ministry proposes changing medical requirements for military service after Putin orders troop increase* (04.12.23)

<https://meduza.io/en/news/2023/12/04/russian-defense-ministry-proposes-changing-medical-fitness-requirements-for-military-service-after-putin-orders-troop-increase> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Russian lawmakers propose raising draft age for naturalized citizens to 50, Russian State Duma speaker criticizes bill* (02.02.24)

<https://meduza.io/en/news/2024/02/02/russian-lawmakers-propose-raising-draft-age-for-naturalized-citizens-to-50-russian-state-duma-speaker-criticizes-bill> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Russian State Duma passes bill to legalize electronic military summonses in effort to curb draft evasion* (11.04.23)

<https://meduza.io/en/news/2023/04/11/russia-legalizes-electronic-military-summonses-in-crackdown-on-draft-evasion> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Russia's Supreme Court confirms draftee's right to exemption from military service based on his Christian faith* (23.11.23)

<https://meduza.io/en/news/2023/11/24/russia-s-supreme-court-confirms-draftee-s-right-to-exemption-from-military-service-based-on-his-christian-faith> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *'The military takes almost everyone.' Russia is offering criminal suspects a choice: face trial or go fight in Ukraine* (27.05.24)

<https://meduza.io/en/feature/2024/05/27/the-military-takes-almost-everyone> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *'The point of no return.' One former Russian prisoner-turned-soldier describes deserting the army and fleeing to France* (06.05.24)

<https://meduza.io/en/feature/2024/05/06/the-point-of-no-return> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *'These wonderful cameras' Leaked documents reveal the Kremlin's plan for a secretive government agency to build a nationwide surveillance network* (06.03.24)

<https://meduza.io/en/feature/2024/03/06/these-wonderful-cameras> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *В Москве начали рассылать электронные повестки* [Electronic summonses began to be sent out in Moscow] (22.03.24)

<https://meduza.io/news/2024/03/22/v-moskve-nachali-rassylat-elektronnye-povestki> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Электронные повестки в России начнут рассылать с 1 ноября 2024 года* [Electronic summonses in Russia will begin to be sent out from November 1, 2024] (28.04.24)

<https://meduza.io/news/2024/04/28/elektronnye-povestki-v-rossii-nachnut-rassylat-s-1-novabrya-2024-goda> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *Все, что вам нужно знать, если мобилизация касается вас или ваших близких* [Everything you need to know if mobilization concerns you or your loved ones] (23.09.22)

<https://meduza.io/feature/2022/09/23/vse-cto-vam-nuzhno-znat-esli-mobilizatsiya-kasaetsya-vas-ili-vashih-blizkih> [tilgået 18.06.24]

Meduza: *«Верстка»: Минобороны РФ планирует отправить на войну еще 300 тысяч человек. В первую очередь — резервистов, но может быть и новая мобилизация* [The Russian Ministry of Defense plans to send another 300 thousand people to war. First of all, reservists, but there may be a new mobilization] (22.03.24)

<https://meduza.io/news/2024/03/22/verstka-minoborony-rf-planiruet-otpravit-na-voynu-esche-300-tysyach-chelovek-v-pervuyu-ochered-rezervistov-no-mozhet-byt-i-novaya-mobilizatsiya> [tilgået 18.06.24]

Migrationsverket: *Ryssland: Nytt system för delgivning av militära kallelser m.m.* (15.05.23)

<https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=47411> [tilgået 18.06.24]

Ministry of Foreign Affairs (NL): *Country of origin information report Russian Federation* (marts 2023)

<https://www.government.nl/documents/directives/2023/06/31/country-of-origin-information-report-russian-federation> [tilgået 18.06.24]

Mixed Migration Centre: *Uncertain Horizons: Russians in Exile* (12.02.24)

<https://mixedmigration.org/uncertain-horizons-russians-in-exile/> [tilgået 18.06.24]

MSK1.RU: *Вычислили по камерам* [We figured it out from the cameras] (20.01.23)

<https://msk1.ru/text/world/2023/01/20/71989634/> [tilgået 18.06.24]

NBC News: *They were promised jobs in Russia. They ended up fighting in Ukraine* (22.04.24)

<https://www.nbcnews.com/news/world/russia-ukraine-india-migrant-workers-rcna148584> [tilgået 18.06.24]

Novaya Gazeta Europe: *Russia reportedly contemplates ban on issuing passports abroad* (25.04.24)

<https://novayagazeta.eu/articles/2024/04/25/russia-reportedly-contemplates-ban-on-issuing-passports-abroad-en-news> [tilgået 18.06.24]

Novaya Gazeta Europe: *At least 10,000 Russian servicemen tried for military crimes since start of war in Ukraine* (18.06.24)

<https://novayagazeta.eu/articles/2024/06/18/at-least-10000-russian-servicemen-trying-for-military-crimes-since-start-of-war-in-ukraine-en-news> [tilgået 18.06.24]

Novaya Gazeta Europe: *Russia's Foreign Ministry to prevent drafted citizens from renewing their passports abroad* (25.05.24)
<https://novayagazeta.eu/articles/2024/05/25/russias-foreign-ministry-to-prevent-drafted-citizens-from-renewing-their-passports-abroad-en-news> [tilgået 18.06.24]

Novaya Gazeta Europe: *Russia's presidential administration: mobilisation decree still in effect* (17.01.23)
<https://novayagazeta.eu/articles/2023/01/17/russias-presidential-administration-mobilisation-decree-still-effective-en-news> [tilgået 18.06.24]

Novaya Gazeta Europe: *Источник: засекреченный пункт указа о мобилизации позволяет Минобороны призвать один миллион человек* [Source: a classified clause in the decree on mobilization allows the Ministry of Defense to conscript one million people] (22.09.22)
<https://novayagazeta.eu/articles/2022/09/22/istochnik-zasekrechennyi-punkt-ukaza-o-mobilizatsii-pozvoliaet-minoborony-prizvat-odin-million-chelovek-news> [tilgået 18.06.24]

Office Français de Protection des Réfugiés et Apatrides (OFPRA): *Fédération de Russie : Le recrutement militaire en 2023 dans le cadre du conflit en Ukraine* (22.09.23)
https://www.ofpra.gouv.fr/libraries/pdf.js/web/viewer.html?file=/sites/default/files/ofpra_flora/2309_rus_mobilisation_160333_web.pdf [tilgået 18.06.24]

Open Democracy: *Russia plans crackdown on men avoiding the draft* (11.04.23)
<https://www.opendemocracy.net/en/odr/russia-military-conscription-mobilisation-new-system/> [tilgået 18.06.24]

Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) / Office for Democratic Institutions and Human Rights: *Third Interim Report on reported violations of international humanitarian law and international human rights law in Ukraine* (17.07.23)
<https://www.osce.org/odihr/548629> [tilgået 18.06.24]

OSW Centre for Eastern Studies: *Putin's foreign legion. Foreigners fighting in the war with Ukraine* (20.02.24)
<https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2024-02-20/putins-foreign-legion-foreigners-fighting-war-ukraine> [tilgået 18.06.24]

Pravo, Russian Federation: *Постановление Правительства Российской Федерации от 19.04.2024 № 506* [Decree of the Government of the Russian Federation of April 19, 2024 No. 506] (27.04.24)
<http://publication.pravo.gov.ru/document/0001202404270025> [tilgået 18.06.24]

Pravo, Russian Federation: *Распоряжение Правительства Российской Федерации от 16.01.2024 № 30-п* [Order of the Government of the Russian Federation dated January 16, 2024] (19.01.24)
<http://publication.pravo.gov.ru/document/0001202401190035?index=3> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Amid A Chaotic Call-Up, Some Russian Draftees Are Returning Home In Body Bags. Now Putin Says Mobilization Is Ending* (17.10.22)
<https://www.rferl.org/a/russia-chaotic-mobilization-deaths/32088532.html> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *'Don't Go To The Enlistment Office': Wave Of Military Summonses Raises Fears Of Another Russian Mobilization Drive* (25.03.23)
<https://www.rferl.org/a/russia-summons-military-mobilization/32334087.html> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online* (14.04.23)
<https://www.rferl.org/a/russia-draft-notices-online-ukraine-war-hidden-mobilization/32364186.html> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Inside Russia's Improvised System For Mobilizing Men For The Ukraine War: An RFE/RL Investigation* (15.05.24)
<https://www.ecoi.net/en/document/2109544.html> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *In Ukraine, Russia's Military Has A Manpower Problem. Now It's Becoming A Political Problem* (21.11.23)
<https://www.rferl.org/a/russia-manpower-problem-protests-politics/32694046.html> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Inside Russia's Improvised System For Mobilizing Men For The Ukraine War: An RFE/RL Investigation* (15.05.24)
<https://www.ecoi.net/en/document/2109544.html> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Join, Flee, Or Resist: Russia Pushed To The Brink Amid Putin's Chaotic Mobilization Order* (02.10.22)
<https://www.rferl.org/a/russia-mobilization-chaos-haphazard/32061914.html> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Moscow To Introduce Mandatory Consular Registration For Russians Living Abroad* (20.01.24)
<https://www.rferl.org/a/russians-abroad-mandatory-register-consulates/32784737.html> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Russia Reportedly Plans New Wave Of Military Mobilization* (22.03.24)
<https://www.rferl.org/a/russia-mobilization-war-ukraine-prisons/32873203.html> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Russia Seeks To Recruit 400,000 Contract Soldiers This Year, U.K. Says* (10.04.24)

<https://www.rferl.org/a/russia-conscripts-army-war-ukraine/32899007.html> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Russian Supreme Court Confirms Right Of Conscripts To Perform Alternative Service* (24.11.23)

<https://www.rferl.org/a/russia-right-alternative-military-service/32698045.html> [tilgået 18.06.24]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL): *Taxi law came into force in Russia on September 1* (02.09.23)

<https://www.svoboda.org/a/v-rossii-s-1-sentyabrya-vstupil-v-silu-zakon-o-taksi/32574998.html> [tilgået 18.06.24]

Rand Research: *The Russian Military's Looming Personnel Crises of Retention and Veteran Mental Health* (01.06.23)

<https://www.rand.org/pubs/commentary/2023/06/the-russian-militarys-looming-personnel-crises-of-retention.html> [tilgået 18.06.24]

RBC: *Минобороны предложило изменить требования к состоянию здоровья для службы* [The Ministry of Defense proposed changing the health requirements for service] (03.12.23)

https://www.rbc.ru/society/03/12/2023/656cb4bf9a7947f53c0f97ea?from=from_main_1 [tilgået 18.06.24]

Reporters without Borders: *Russia*

<https://rsf.org/en/country/russia> [tilgået 18.06.24]

Reuters: *Putin signs decree on spring military conscription* (31.03.24)

<https://www.reuters.com/world/europe/russias-putin-signs-decree-spring-military-conscription-2024-03-31/> [tilgået 18.06.24]

Reuters: *Russia extends eligibility for military call-up by at least five years* (18.07.23)

<https://www.reuters.com/world/europe/russia-extends-eligibility-military-call-up-by-least-five-years-2023-07-18/> [tilgået 18.06.24]

Reuters: *Russia says it is pushing Ukrainian forces back, will create two new armies* (20.03.24)

<https://www.reuters.com/world/europe/russia-says-it-is-pushing-ukrainian-forces-back-will-create-two-new-armies-2024-03-20/> [tilgået 18.06.24]

Reuters: *Russia short of around 4.8 million workers in 2023, crunch to persist* (24.12.23)

<https://www.reuters.com/world/europe/russia-short-around-48-million-workers-2023-crunch-persist-izvestia-2023-12-24/> [tilgået 18.06.24]

Reuters: *U.S. intelligence assesses Ukraine war has cost Russia 315,000 casualties* (13.12.23)

<https://www.reuters.com/world/us-intelligence-assesses-ukraine-war-has-cost-russia-315000-casualties-source-2023-12-12/> [tilgået 18.06.24]

Taipei Times: *Russia sending Africans to die in Ukraine war* (10.06.24)

<https://www.taipetimes.com/News/world/archives/2024/06/10/2003819147> [tilgået 18.06.24]

The Guardian: *Coffins in Buryatia: Ukraine invasion takes toll on Russia's remote regions* (30.03.22)

<https://www.theguardian.com/world/2022/mar/30/coffins-in-buryatia-ukraine-invasion-takes-toll-on-russias-remote-regions> [tilgået 18.06.24]

The Guardian: *How Russia is recruiting Wagner fighters to continue war in Ukraine* (09.11.23)

<https://www.theguardian.com/world/2023/nov/09/how-russia-recruiting-wagner-fighters-continue-war-ukraine> [tilgået 18.06.24]

The Guardian: *'It's a 100% mobilisation': day one of Russia's drive to build its army* (22.09.22)

<https://www.theguardian.com/world/2022/sep/22/russia-mobilisation-ukraine-war-army-drive> [tilgået 18.06.24]

The Guardian: *Putin announces partial mobilisation and threatens nuclear retaliation in escalation of Ukraine war* (21.09.22)

<https://www.theguardian.com/world/2022/sep/21/putin-announces-partial-mobilisation-in-russia-in-escalation-of-ukraine-war> [tilgået 18.06.24]

The Guardian: *Russia raises the maximum age of conscription as it seeks to replenish Ukraine forces* (26.07.23)

<https://www.theguardian.com/world/2023/jul/26/russia-conscription-maximum-age-raised-ukraine-war> [tilgået 18.06.24]

The Guardian: *Russia rushes through law to tighten military conscription* (12.04.23)

<https://www.theguardian.com/world/2023/apr/12/russia-military-conscription-law-kremlin> [tilgået 18.06.24]

The Jamestown Foundation: *Ethnically Non-Russian Formations in Russia's War on Ukraine: The Volga Region* (09.04.24)

<https://jamestown.org/program/ethnically-non-russian-formations-in-russias-war-on-ukraine-the-volga-region/> [tilgået 18.06.24]

The Japan Times: *Russia's war fuels a wage spiral that threatens army recruitment* (25.01.24)

<https://www.japantimes.co.jp/business/2024/01/25/russia-war-wage-army-recruitment/> [tilgået 18.06.24]

The Kiev Independent: *Forced conscription in occupied Ukraine pushes essential services to brink* (25.01.24)

<https://kyivindependent.com/deepening-problems-grip-occupied-ukraine-spur-resistance-against-russia/> [tilgået 18.06.24]

The Moscow Times: *How Russian Officials Plan to Recruit 400K New Contract Soldiers in 2024* (22.12.23)

<https://www.themoscowtimes.com/2023/12/22/how-russian-officials-plan-to-recruit-400k-new-contract-soldiers-in-2024-a83509> [tilgået 18.06.24]

The Moscow Times: *How Russia's 'Covert Mobilization' Finds Manpower for the War in Ukraine* (21.05.24)

<https://www.themoscowtimes.com/2024/05/21/how-russias-covert-mobilization-finds-manpower-for-the-war-in-ukraine-a85168> [tilgået 18.06.24]

The New Statesman: *Russia's victory-less Victory Day* (10.05.24)

<https://www.newstatesman.com/world/europe/ukraine/2024/05/russias-victory-less-victory-day> [tilgået 18.06.24]

The Polish Institute of International Affairs (PISM): *Russia Turns to "Crypto-mobilisation" to Bolster Forces* (06.09.23)

<https://pism.pl/publications/russia-turns-to-crypto-mobilisation-to-bolster-forces> [tilgået 18.06.24]

The Royal United Services Institute (RUSI): *Vladimir Putin's Speech – Scrutinised* (22.09.22)

<https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/vladimir-putins-speech-scrutinised> [tilgået 18.06.24]

Udlændingestyrelsen: *Russia – An update on military service since July 2022* (december 2022)

https://us.dk/media/10558/update-on-military-service-in-russia_tilqaengelig.pdf [tilgået 18.06.24]

Udlændingestyrelsen: *Russia - Recruitment of Chechens to the war in Ukraine* (24.04.24)

<https://us.dk/publikationer/2024/april/russia-recruitment-of-chechens-to-the-war-in-ukraine/> [tilgået 18.06.24]

UK Defence Journal: *Britain estimates 450,000 Russian troops killed or wounded* (27.04.24)

[https://ukdefencejournal.org.uk/britain-estimates-450000-russian-troops-killed-or-wounded/#:~:text=%E2%80%9CWe%20estimate%20that%20approximately%20450%2C000,\(PMCs\)%20is%20not%20clear](https://ukdefencejournal.org.uk/britain-estimates-450000-russian-troops-killed-or-wounded/#:~:text=%E2%80%9CWe%20estimate%20that%20approximately%20450%2C000,(PMCs)%20is%20not%20clear) [tilgået 18.06.24]

UK Home Office: *Russian Federation: Military Service* (juli 2023)

https://www.ecoi.net/en/file/local/2096204/RUS_CPIN_Military_service.pdf [tilgået 18.06.24]

UK Ministry of Defence: *Latest Defence Intelligence update on the situation in Ukraine – 10 April 2024* (10.04.24)

<https://x.com/DefenceHQ/status/1777973217262510507> [tilgået 18.06.24]

Ukrainska Pravda: *Conscripts are tracked by CCTV cameras in Moscow* (28.04.23)

<https://www.pravda.com.ua/eng/news/2023/04/18/7398325/> [tilgået 18.06.24]

Ukrainska Pravda: *Russia to issue electronic call-up notices and restrict travel abroad from 1 November* (28.04.24)

<https://www.pravda.com.ua/eng/news/2024/04/28/7453369/> [tilgået 18.06.24]